

მინდობით აღზრდის პროგრამის ახალი კონცეფცია პროგრამული კომპონენტები

სარჩევი

შესავალი.....	4
მინდობით აღზრდის სამართლებრივი რეგულირება.....	10
საერთაშორისო კანონმდებლობა.....	10
გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენცია (UN CRC).....	10
გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენცია (UN CRPD).....	12
გაეროს ალტერნატიული ზრუნვის გაიდლაინი.....	13
საუკეთესო ინტერესის განსაზღვრა.....	14
მდგრადი განვითარების მიზნები.....	15
ეროვნული კანონმდებლობა.....	15
ბავშვის უფლებათა კოდექსი.....	16
საქართველოს კანონი „შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის შესახებ“.....	17
1. დადგენილი პერიოდულობით, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება მინდობით აღზრდის შესახებ.....	21
2. პოტენციურ მინდობით აღზრდელ პირთა მოზიდვა და ორიენტირება.....	24
2.1. სამიზნე რეგიონში, მოსახლეობის მინდობით აღზრდით დაინტერესება და პოტენციურ მინდობით აღზრდელთა მოზიდვა.....	25
2.2. დაინტერესებულ პირთა ორიენტირება მინდობით აღზრდის მომსახურებაზე 26	
2.2.1. საორიენტაციო სესია.....	27
2.2.2. საორიენტაციო ვიზიტი ოჯახში.....	29
3. პოტენციურ მინდობით აღზრდელთა მომზადება - ტრენინგი.....	31
3.1. მინდობით აღზრდელთა მოსამზადებელი ტრენინგი.....	31
3.2. მინდობით აღზრდელთა მოსამზადებელი ტრენინგის უზრუნველყოფა....	33
3.3. მონაწილეთა შედეგების შეფასება.....	34
4. პოტენციურ მინდობით აღზრდელთა ზრუნვის სააგენტოში რეგისტრაცია.....	36

4.1. პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა ზრუნვის სააგენტოსადმი რეგისტრაციისთვის მიმართვა.....	36
4.2. ზრუნვის სააგენტოს მიერ პოტენციური მინდობით აღმზრდელის შეფასება	36
4.3. მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაცია	37
5. მინდობით აღმზრდელ ოჯახში ბავშვის განთავსება - ბავშვის და ოჯახის თავსებადობის შეფასება და მომზადება.....	38
5.1. ბავშვის და ოჯახის თავსებადობის შეფასება.....	38
6. მინდობით აღმზრდელთა უწყვეტი გაძლიერება და პროფესიული მხარდაჭერა	39
6.1. მინდობით აღზრდის მომსახურების პროფესიული მხარდაჭერა	39
6.1.1. მიმწოდებელი ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობები და პასუხისმგებლობები პროფესიული მხარდაჭერის ფარგლებში	39
6.1.1. პროფესიული მხარდაჭერის უზრუნველყოფა.....	45
6.2. მინდობით აღმზრდელების უწყვეტი განვითარების ტრენინგები	52
7. ღირებულება.....	56

მინდობით აღზრდის პროგრამის ახალი კონცეფცია
პროგრამული კომპონენტები

შესავალი

საქართველოში, ბავშვთა კეთილდღეობის რეფორმა, რომელიც 2000 წლიდან დაიწყო, ერთ-ერთ ძირითად მიზნად ისახავდა მშობელთა მზრუნველობას მოკლებული ბავშვების ფუნდამენტური უფლების - ოჯახურ გარემოში აღზრდის ხელშეწყობას. ამისათვის სახელმწიფომ წამოიწყო და განავითარა დეინსტიტუციონალიზაციის პოლიტიკა, რომლის ამოცანა იყო მზრუნველობამოკლებული ბავშვების დიდი ზომის დაწესებულებებიდან ბიოლოგიურ ოჯახებში დაბრუნების პროცესის - რეინტეგრაციის ხელშეწყობა და იმ შემთხვევებში როცა ეს შეუძლებელი იქნებოდა, ბავშვების ოჯახთან მიახლოებული ტიპის მომსახურებებში გადაყვანა და აღზრდა. შესაბამისად, განვლილ პერიოდში, ბავშვთა დიდი ზომის რეზიდენტული დაწესებულებების ნაცვლად, შეიქმნა ბავშვზე ზრუნვის ორი ალტერნატიული ფორმა - მინდობით აღზრდა და მცირე საოჯახო სახლი, სადაც 2023 წლის მონაცემებით, 1800-მდე და 250-მდე ბავშვია განთავსებული. საერთაშორისო პრაქტიკითა და კვლევებით აღიარებულია, რომ ბავშვზე ზრუნვის მოცემული ფორმებიდან ბავშვისათვის უკეთეს ალტერნატივას მინდობით აღზრდა წარმოადგენს, რადგან იგი მეტად არის მიახლოებული ბუნებრივ, ოჯახურ გარემოსთან და უკეთ უწყობს ხელს ბავშვის ფიზიკურ და ემოციურ განვითარებას. შესაბამისად, მინდობით აღზრდის მომსახურების მუდმივი განვითარება და გაუმჯობესება ბავშვზე ზრუნვის სისტემის ერთ-ერთ ძირითად ამოცანად ჩამოყალიბდა. მიუხედავად ამისა, როგორც მინდობით აღზრდის მომსახურებაში არსებული მდგომარეობის ანალიზი აჩვენებს¹ და სისტემაში დასაქმებული პროფესიონალები ადასტურებენ, ამჟამად, მომსახურების წინაშე მრავალი გამოწვევაა, რაც დროულ რეაგირების საჭიროებს.

არსებულ გამოწვევებზე საპასუხოდ, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარებულთა დახმარების სააგენტოს ინიციატივითა და გაეროს ბავშვთა ფონდის მხრდაჭერით, საფუძველი ჩაეყარა პროექტს, რომლის მიზანია კონცეფციის შემუშავება მინდობით აღზრდის მომსახურების გაუმჯობესებისათვის.

მინდობით აღზრდის პროგრამის ახალი კონცეფცია წარმოადგენს აღნიშნული პროექტის ფარგლებში შექმნილ დოკუმენტს, რომლის შემუშავება განხორციელდა ასოციაცია მაკ ჯორჯიას ხელშეწყობით, დარგის ექსპერტებისა და დაინტერესებული მხარეების თანამშრომლობის შედეგად.

დოკუმენტში წარმოდგენილია საქართველოში მინდობით აღზრდის სისტემის გაუმჯობესების ხედვა და რეკომენდაციები, რომლებიც ეხება ამ მიზნით კონკრეტული პროცედურული, ადმინისტრაციული მართვის და მონაწილე მხარეების პასუხისმგებლობების ფუნქციური განაწილების საკითხებს.

¹ საქართველოში მინდობით აღზრდის მომსახურების ანალიზი

რეკომენდაციებს საფუძვლად უდევს მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა სახელმწიფო ზრუნვის სისტემისა და მინდობით აღზრდის სისტემის ანალიზი², რომელიც ცხადყოფს სისტემის წინაშე არსებულ კომპლექსურ გამოწვევებს და დღის წესრიგში აყენებს მათზე სწრაფი რეაგირების საჭიროებას.

დოკუმენტში წარმოდგენილი ხედვა და შესაბამისი რეკომენდაციები არ ეხება და არ ცვლის მინდობით აღზრდის ძირითად კონცეფციას და მიზანს, რაც არის მშობელთა მზრუნველობას მოკლებული ბავშვისათვის ოჯახურ გარემოში აღზრდისა და განვითარების საერთაშორისო შეთანხმებებით და ეროვნული კანონმდებლობით დაცული უფლების უზრუნველყოფა. წარმოდგენილი რეკომენდაციები ასევე არ ეხება მინდობით აღზრდის შემთხვევის მართვის საკითხებს და მასთან დაკავშირებულ სოციალურ მუშაობის პრაქტიკებს, რაც მოქმედი კანონმდებლობით წარმოადგენს მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს ექსკლუზიურ უფლებამოსილებას. აღნიშნულის გათვალისწინებით, კონცეფციაში წარმოდგენილი ხედვა ეხება სისტემაში არსებული გამოწვევების მნიშვნელოვან, თუმცა არა ყველა კომპონენტს, ამიტომ მინდობით აღზრდის სისტემის სრულყოფილი/კომპლექსური გაუმჯობესებისთვის აუცილებელია, ამ მიმართულებით არსებულ გამოწვევებზე რეაგირება, სააგენტოს მიერ საკუთარი პასუხისმგებლობის ფარგლებში, სისტემის შიდა მექანიზმებითაც განხორციელდეს.

შემოთავაზებული კონცეფცია ემსახურება ორ ძირითად მიზანს:

1. მინდობით აღზრდის მომსახურების სისტემის მდგრადობის და სანდოობის გაუმჯობესებას, სათანადო რაოდენობის, მოტივაციისა და ღირებულების მქონე მინდობით აღზრდელების მიწოდების სისტემის ჩამოყალიბებით, ასევე, საზოგადოებაში და მინდობით აღზრდელთა სამეზობლო თემში მომსახურების მიმართ სწორი დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებით;
2. მინდობით აღზრდის სისტემაში ბავშვის აღზრდის შესაძლებლობების გაუმჯობესებას კვალიფიციური მინდობით აღზრდელებისა და მათი მხარდამჭერი სისტემის ჩამოყალიბების გზით.

პირველი მიზნის (მინდობით აღზრდის მომსახურების სისტემის მდგრადობის და სანდოობის გაუმჯობესება) განხორციელებისთვის გათვალისწინებულია შემდეგი ქმედებები:

- მინდობით აღზრდის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება და პოზიტიური დამოკიდებულების ჩამოყალიბება;
- მინდობით აღზრდელთა მოძიების, დაინტერესების და მოზიდვის გამართული სისტემის ჩამოყალიბება;
- მინდობით აღზრდელების რეგისტრაციის პროცესში მხარდაჭერა/ხელშეწყობა

მეორე მიზნის (მინდობით აღზრდის მომსახურებაში შესაძლებლობებისა და უნარების გაუმჯობესება) განხორციელებისთვის კი გათვალისწინებულია:

- სისტემის კვალიფიციური და მოტივირებული მინდობით აღზრდელებით უზრუნველყოფა;
- მინდობით აღზრდელებისთვის მუდმივი პროფესიული მხარდაჭერის გაწევა;

² საქართველოში მინდობით აღზრდის მომსახურების ანალიზი

ორივე მიზნის და შესაბამისი აქტივობების წარმატების აუცილებელი პირობაა, ადეკვატური დაფინანსების არსებობა, რაც წარმოდგენილია დოკუმენტის შესაბამის თავში.

აღსანიშნავია, რომ მინდობით აღზრდის სისტემაში არსებული გამოწვევები, ხშირ შემთხვევაში, დაკავშირებულია და იკვეთება ბავშვზე ზრუნვის სისტემის სხვა კომპონენტებთან და მომსახურებებთან, მაგალითად, შემთხვევების მართვა და სოციალური მუშაობა, მ.შ. მინდობით აღზრდის დროს ბავშვისა და ოჯახის თავსებადობის განსაზღვრისას, მინდობით აღზრდიდან გასვლა, მომსახურებებს შორის ტრანზიციის რეინტეგრაცია, ბიოლოგიური ოჯახიდან ბავშვის გამოყვანის პრევენცია და გამოყვანის პროცედურები და ა.შ. ამდენად, მინდობით აღზრდის სისტემის წარმოდგენილი მოდელი მოსალოდნელია, რომ ასევე დღის წესრიგში დააყენებს მომიჯნავე მომსახურებების და არსებული მექანიზმების/პროცედურების ცვლილებების საჭიროებასაც, თუმცა, ამ ეტაპზე ასეთი კონკრეტული საჭიროებების პროგნოზირება შეუძლებელია და ამასთან, სცილდება სამუშაო დავალების ჩარჩოს.

შემოთავაზებული ცვლილებების ძირითად სიახლეს წარმოადგენს მინდობით აღზრდის სისტემაში კერძო, დამოუკიდებელი მიმწოდებელი ორგანიზაციის (შემდგომში - მიმწოდებელი ორგანიზაცია) შემოსვლა, რომლის დავალება/ამოცანა უნდა იყოს სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარებულთა დახმარების სააგენტოს (შემდგომში - ზრუნვის სააგენტო) განტვირთვა/მხარდაჭერა ისეთი აქტივობებისგან, რომელიც შესაძლებელია და, უფრო ეფექტურია განხორციელდეს მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ.

მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ სოციალურ მომსახურებების მიწოდება, მათ შორის, ბავშვზე ზრუნვის სფეროში, საქართველოში უკვე მრავალი წლის განმავლობაში აპრობირებული პრაქტიკაა. ისეთი მომსახურებების მიმწოდებლები, როგორცაა: მცირე საოჯახო ტიპის სახლები, დღის ცენტრები, ბავშვთა ადრეული განვითარება, კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფი ბავშვიანი ოჯახების დახმარება და სხვა არიან სხვადასხვა კერძო სამართლის იურიდიული პირები. რაც შეეხება მიმწოდებლების შერჩევის ფორმას, ძირითადად ეს არის მიმწოდებლის რეგისტრაცია, რისთვისაც ის უნდა აკმაყოფილებდეს გარკვეულ კრიტერიუმებს. შედარებით ნაკლებად გავრცელებული ფორმაა მიმწოდებლის ტენდერის გზით შერჩევა, რადგან ეს გზა მრავალ საკანონმდებლო და პროცედურულ შეზღუდვებთან არის დაკავშირებული და ნაკლებად მოქნილია მომსახურების მიწოდებისთვის.

მიმწოდელი ორგანიზაციის მიერ მომსახურების განხორციელება, მათ შორის, სოციალურ სფეროში, მიჩნეულია უფრო ეფექტიან საშუალებად, ვიდრე, მომსახურების თავად სახელმწიფო ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ გახორციელება. მის მეტ ეფექტურობას განაპირობებს რესურსების უფრო მოქნილი მართვის შესაძლებლობები და მიმწოდებლებს შორის კონკურენციის არსებობა.

აღსანიშნავია, რომ გარე მიმწოდებლის ზოგად უპირატესობების აღნიშვნა ავტომატურად არ გულისხმობს აღნიშნული მომსახურებების გარანტირებულად მაღალ ხარისხს. ნებისმიერ შემთხვევაში, მომსახურების სათანადო ხარისხით განხორციელებისათვის ინსტრუმენტებთან

ერთად აუცილებელია სათანადო დაფინანსება და მომსახურების ხარისხის უზრუნველყოფის გამართული სისტემის არსებობა, რომლის ძირითადი ელემენტებია სტანდარტიზება და აღსრულების მონიტორინგი.

აღსანიშნავია, რომ მინდობით აღზრდის სფეროში, მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ განხორციელებულ მომსახურებას ახლავს დამატებითი გამოწვევები, რადგან ამ შემთხვევაში, საქმე ეხება ბავშვებს, რომლებიც იმყოფებიან სახელმწიფო ზრუნვაში და მათზე ზრუნვის ორგანოდ, კანონმდებლობის შესაბამისად, განსაზღვრულია მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანო - ზრუნვის სააგენტო. შესაბამისად, გარკვეული ფუნქციების გარე მიმწოდებლისთვის დაკისრების შემთხვევაში, გათვალისწინებული უნდა იყოს სააგენტოსა და მიმწოდებელს შორის კომპეტენციების, უფლებამოსილებებისა და პასუხისმგებლობების მკაფიო გამიჯვნისა და განაწილების აუცილებლობა.

წარმოდგენილ კონცეფციაში შემოთავაზებული ცვლილებები სწორედ აღნიშნულ მიდგომას ემყარება. შესაბამისად, მასში მკაფიოდ არის გამოყოფილი მინდობით აღზრდის მომსახურებასთან დაკავშირებული აქტივობების ის კომპონენტები და სფეროები, რომელიც შეიძლება განხორციელდეს გარე მიმწოდებლის მიერ, ზრუნვის სააგენტოს უშუალო კომპეტენციებთან კვეთის გარეშე (მაგ.: მინდობით აღზრდელთა მოზიდვა, მათი გადამზადება, მინდობით აღზრდელთა პროფესიული მხარდაჭერა). ხოლო, იმ კომპონენტებისთვის, სადაც არსებობს მიმწოდებლისა და სააგენტოს უფლებამოსილებების გარკვეული კვეთა (მაგ.: ბავშვის ოჯახში განთავსება, მონიტორინგი), შემოთავაზებულია მათ შორის ფუნქციების მკაფიო განაწილება ეტაპების და პროცედურების დეტალური აღწერით.

აღნიშნულთან ერთად, გარკვეული ცვლილებები ეხება მინდობით აღზრდის მომსახურების სისტემის პროცესუალურ (საკითხები, რომელიც უკავშირდება მინდობით აღზრდელთა მოძიების, დაინტერესების, მოზიდვის, მომზადების, გაძლიერების და მხარდაჭერის ეტაპების ლოგიკურ თანამიმდევრობას და განვითარებას) და პროცედურულ (მინდობით აღზრდის პროცესის კონკრეტული ეტაპების აღსრულებისთვის საჭირო (მოთხოვნილ) მოქმედებების ერთობლიობა) საკითხებსაც. შემოთავაზებული ცვლილებების გათვალისწინებით, განსაკუთრებით საყურადღებოა ზრუნვის სააგენტოსა და გარე მიმწოდებლის უფლებამოსილებების გამიჯვნის, თანხვედრისა და თანამშრომლობის საკითხები, რისთვისაც მნიშვნელოვანია პარტნიორი მხარეების მიერ, განსაზღვრული საკუთარი ფუნქციების განხორციელების პროცესში წესების ფორმალური დაცვის მიღმა ურთიერთნდობისა და თანამშრომლობითი ატმოსფეროს ჩამოყალიბება.

კონცეფციის დოკუმენტით განსაზღვრული კომპონენტები (მინდობით აღზრდით დაინტერესებული პირების მოძიება-დაინტერესება-მოზიდვა, მათთვის საორიენტაციო შეხვედრის ჩატარება, საცხოვრებელ/ოჯახურ გარემოში ვიზიტი, მოსამზადებელ ტრენინგებში ჩართვა, მინდობით აღზრდელთა პროფესიული მხარდაჭერა) ვრცელდება მინდობით აღზრდის ყველა ფორმაზე (რეგულარული, სპეციალიზებული, გადაუდებელი, ნათესაური, ჩამნაცვლებელი). ისევე, როგორც ვრცელდება შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის კანონით, მინდობით აღზრდას დაქვემდებარებული ყველა კატეგორიის ბავშვზე (მათ შორის, შეზღუდული შესაძლებლობის, ეთნიკური/რელიგიური უმცირესობის, ქცევითი სირთულეების მქონე და სხვა).

ბუნებრივია, რომ ზრუნვის სააგენტოს, როგორც ქვეყანაში, მზრუნველობამოკლებული ბავშვების კანონიერ წარმომადგენელსა და მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს, აქვს ექსკლუზიური პასუხისმგებლობა მინდობით აღზრდაში განთავსებული ბავშვების შემთხვევების მართვასა და მონიტორინგზე, თუმცა ამ პროცესში მას შეეძლება მიიღოს/შეისყიდოს გარკვეული მომსახურებები მიმწოდებელი ორგანიზაცი(ებ)ისგან. ასეთი მომსახურებები შეიძლება იყოს:

- საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება მინდობით აღზრდის მომსახურებაზე.
- პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მოძიება, დაინტერესება და მოზიდვა.
- დაინტერესებულ პირთა სააგენტოში რეგისტრაციის პროცესის ხელშეწყობა.
- პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მომზადების და მინდობით აღმზრდელთა გადამზადების ტრენინგების უზრუნველყოფა.
- მინდობით აღზრდის მომსახურებისთვის პროფესიული მხარდაჭერა.

ასევე, მიმწოდებელი ორგანიზაციის მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი შეიძლება მონაწილეობდეს ბავშვის ოჯახში განთავსებისას, მინდობით აღმზრდელის კონსულტირების გზით, მომზადება/ადაპტაციაში.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მინდობით აღზრდის მომსახურების ცალკეული კომპონენტი და მითითებულია მათ განხორციელებაში მონაწილე მხარეები.

კომპონენტი	განხორციელებაზე პასუხისმგებელი
1. საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება მინდობით აღზრდაზე	შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე (PR) ორგანიზაცია
2. პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მოძიება, დაინტერესება და მოზიდვა	მიმწოდებელი ორგანიზაცია
3. დაინტერესებულ პირთა რეგისტრაცია	ზრუნვის სააგენტო
4. პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მომზადების და გადამზადების ტრენინგები მინდობით აღზრდით დაინტერესებული პირებისა და მინდობით აღმზრდელისთვის	მიმწოდებელი ორგანიზაცია
5. ბავშვის და ოჯახის თავსებადობის შეფასება და ოჯახის მომზადება	ზრუნვის სააგენტო
6. მინდობით აღზრდის მომსახურებისთვის პროფესიული მხარდაჭერის გაწევა	- მიმწოდებელი ორგანიზაცია - ზრუნვის სააგენტო

ვინაიდან, პოტენციური მინდობით აღმზრდელი პირების მოძიება/მოზიდვისა და მომზადების პროცესი აქტივობების ერთგვარი ჯაჭვია, მართებულია, ცხრილში მოცემული მე-2 და მე-4 პუნქტებით განსაზღვრული აქტივობები კონკრეტულ ტერიტორიულ ერთეულში განახორციელოს ერთმა მიმწოდებელმა. რაც შეეხება პირველ კომპონენტს (საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება) მოცემულ აქტივობაზე პასუხისმგებელი უნდა იყოს შესაბამისი პროფილის მქონე (PR) ორგანიზაცია, ხოლო მინდობით აღზრდის მომსახურებისთვის პროფესიული მხარდაჭერა შესაძლებელია განახორციელოს სხვა მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ.

აღსანიშნავია, რომ მიმწოდებელი ორგანიზაციების როლი არ უნდა შემოიფარგლოს მხოლოდ ახალ (მათ მიერ რეკრუტირებულ, გადამზადებულ და შემდგომში სააგენტოს მიერ რეგისტრირებულ) მინდობით აღმზრდელებთან მუშაობით. ზრუნვის სააგენტომ, კონკრეტულ ტერიტორიულ ერთეულში (რეგიონი/მუნიციპალიტეტი) მიმწოდებლად გამოვლენილ იურიდიულ პირს უნდა გადასცეს მონაცემები, მოცემულ ერთეულში/არეალში მინდობით აღზრდის პროგრამაში ჩართულ ყველა მინდობით აღმზრდელსა და აღსაზრდელზე, ვისაც მან უნდა გაუწიოს პროფესიული მხარდაჭერა. მიმწოდებელი ორგანიზაციის სატენდერო/საკონკურსო პირობებით განსაზღვრული დამატებითი ვალდებულება ამ შემთხვევაში უნდა იყოს:

- მინდობით აღზრდის მომსახურებაში ჩართული შემთხვევის/ქეისის მიღებიდან არაუმეტეს ერთი თვის ვადისა, მინდობით აღმზრდელი ოჯახების გაცნობა და მხარდაჭერის გეგმების შემუშავება, რაც მოიცავს საჭიროებების გამოვლენას და ამ საჭიროებების გათვალისწინებით, მიზნობრივი აქტივობების (კონსულტირება, ტრენინგი, გადამისამართება) დაგეგმვა-განხორციელებას. გამოვლენილი საჭიროების შემთხვევაში, მინდობით აღმზრდელი ოჯახების გაცნობა და მხარდაჭერის გეგმების შემუშავება, შეიძლება განხორციელდეს ერთი კვირის შუალედში.
- მინდობით აღმზრდელთა საჭირო გადამზადების ტრენინგების დაგეგმვას;
- საჭირო პერიოდულობით, მინდობით აღმზრდელთა გადამზადების ტრენინგების ჩატარებას.
- მინდობით აღმზრდელთა პროფესიული მხარდაჭერის გაწევას. რაც, საჭიროების შემთხვევაში, ბავშვის მინდობით აღმზრდელ ოჯახში განთავსებისას, მინდობით აღმზრდელის/მისი ოჯახის წევრების კონსულტირება/მომზადებასაც მოიცავს.

მნიშვნელოვანია დამკვეთმა, შერჩეული მიმწოდებელი ორგანიზაციებისთვის უზრუნველყოს საინფორმაციო მოსამზადებელი შეხვედრა, მათთვის განსაზღვრული ვალდებულებებისა და განსახორციელებელი მომსახურებების/კომპონენტების შესახებ ინფორმაციის მიწოდების მიზნით.

მინდობით აღზრდის სამართლებრივი რეგულირება

საერთაშორისო კანონმდებლობა

ადამიანის უფლებების საერთაშორისო სამართალმა, დიდი ხნის წინ აღიარა, ოჯახის მნიშვნელობა ბავშვების სრულფასოვანი განვითარებისა და კეთილდღეობისათვის. როგორც ადამიანის უფლების უნივერსალური დეკლარაციის მე-16(3) მუხლი მიუთითებს:

„ოჯახი არის საზოგადოების ბუნებრივი და არსებითი ერთეული და იგი დაცული უნდა იყოს საზოგადოებისა და სახელმწიფოსგან“.

ანალოგიურად ოჯახის მნიშვნელობას ხაზს უსვამს გაეროს სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების პაქტის 23-ე და გაეროს ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული უფლებების პაქტის მე-10 მუხლი.

1924 და 1959 წლებში ბავშვთა უფლებების დეკლარაციებმა აგრეთვე აღიარა იმ ბავშვების დაცვის საჭიროება, ვინც მშობლების ზრუნვის გარეშე დარჩენილი ან, რომელთა მშობლებსაც ზრუნვის შესაძლებლობა არ გააჩნიათ.

გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენცია (UN CRC)

გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენციის პრეამბულა აღნიშნავს:

„ბავშვი უნდა აღიზარდოს ოჯახის სივრცეში, ბედნიერების, სიყვარულის და ურთიერთგაგების გარემოში.“

„[წინამდებარე კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები] დარწმუნებული არიან რა, რომ ოჯახი, როგორც საზოგადოების ძირითადი უჯრედი და მისი წევრების, განსაკუთრებით კი ბავშვების, ზრდისა და კეთილდღეობის ბუნებრივი გარემო, აუცილებლად უნდა იყოს დაცული და მას აუცილებლად უნდა გეწიოს თანადგომა, რათა თავზე სრულად აიღოს საზოგადოებრივი ვალდებულებები“

[წინამდებარე კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები] აღიარებენ რა, რომ ბავშვის პიროვნების სრული და ჰარმონიული განვითარებისათვის აუცილებელია, იგი იზრდებოდეს ოჯახურ გარემოში, ბედნიერების, სიყვარულის და ურთიერთგაგების ატმოსფეროში.

ამავე კონვენციის მე-20 მუხლი კი განმარტავს, რომ, თუ სახელმწიფოს მიერ გაწეული ზომების მიუხედავად, ბავშვი ოჯახის გარეშე დარჩა, ამ ბავშვს განსაკუთრებული დაცვა და მხარდაჭერა ესაჭიროება.

თუ უფრო სიღრმისეულად გავაანალიზებთ გაეროს ბავშვთა უფლებების კონვენციას, ბავშვთა ალტერნატიული ზრუნვის კუთხით, შევამჩნევთ, რომ, ვინაიდან ყველა უფლება ინდივიდუალურია და ინდივიდს უკავშირდება, ამ კონვენციის ყველა მუხლი ეხება ალტერნატიულ ზრუნვაში მყოფ ბავშვებს. შესაბამისად,

ალტერნატიული ზრუნვა თავისი მოწყობით, სამართლებრივი რეგულირებითა და პრაქტიკით უნდა აკმაყოფილებდეს გაეროს ბავშვთა უფლებების კონვენციის არა მხოლოდ მე-20 მუხლის მოთხოვნებს, არამედ - ყველა სხვა მუხლის მოთხოვნებს.

კონვენციის შესაბამისი მუხლები, ზრუნვაში მოთავსებულ ბავშვთა დაკავშირებით შემდეგნაირად იკითხება:

- ზრუნვაში მოთავსებული ბავშვი დაცული უნდა იყოს **დისკრიმინაციის** ნებისმიერი ფორმისგან - მუხლი 2.
- ზრუნვაში მოთავსებული ბავშვის მიმართ განხორციელებული ნებისმიერი ქმედება, დაგეგმილი იყოს ბავშვის **საუკეთესო ინტერესის** გათვალისწინებით - მუხლი 3.
- სახელმწიფო **პატივს უნდა სცემდეს ზრუნვაში მოთავსებული ბავშვების მშობლებისა** და, შესაბამის შემთხვევებში, ადგილობრივი ადამ-წესების შესატყვისად, ფართოდ გაგებული ოჯახის წევრების ან თემის, მეურვეებისა და სხვა პირების **უფლებებსა და მოვალეობებს**, რომლებიც კანონის მიხედვით პასუხისმგებელნი არიან ბავშვზე, იმაზე, რომ სათანადოდ ხელმძღვანელობდნენ ბავშვს წინამდებარე კონვენციით აღიარებულ უფლებათა განხორციელებაში და აკეთებდნენ ამას ბავშვის უნარების განვითარების გათვალისწინებით - მუხლი 5.
- სახელმწიფო უნდა იცავდეს ბავშვის უფლებას, **მასზე ზრუნავდნენ მშობლები** - მუხლი 7.
- სახელმწიფო უნდა უზურუნველყოფდეს, რომ **ბავშვი არ დაშორდეს თავის მშობლებს მათი სურვილის საწინააღმდეგოდ**, იმ შემთხვევათა გამოკლებით, როცა კომპეტენტური ორგანოები, სასამართლო გადაწყვეტილების თანახმად, სათანადო კანონისა და პროცედურის შესაბამისად, განსაზღვრავენ, რომ ასეთი დაშორება აუცილებელია და უკეთ ემსახურება ბავშვის ინტერესს. - მუხლი 9.
- სახელმწიფო უნდა უზურუნველყოფდეს, ჰუმანური მიდგომით განახორციელოს ბავშვის და მისი **ოჯახის გამთლიანება**, როდესაც ისინი სხვადასხვა ქვეყანაში ცხოვრობენ. - მუხლი 10.
- სახელმწიფო უნდა უზურუნველყოფდეს, რომ ზრუნვაში მოთავსებულმა ბავშვმა **გამოთქვას მოსაზრება** ყველა იმ საკითხზე, რაც მას ეხება მათ შორის, სასამართლო და ადმინისტრაციული პროცედურების დროს და მის გამოთქმულ აზრს უნდა გააჩნდეს საკმარისი წონა - მუხლი 12.

- სახელმწიფომ პრიორიტეტი უნდა მიანიჭოს ოჯახის გაძლიერებას, რათა მოახდინოს **ბავშვის და ოჯახის დაშორების პრევენცია** - მუხლი 18.
- ზრუნვაში მყოფი ბავშვი **დაცული უნდა იყოს ყველა ფორმის ძალადობისგან** და უგულვებელყოფისგან, ყველა გარემოში - მუხლი 19.
- ბავშვი, რომელიც დროებით ან მუდმივად მოკლებულია ოჯახურ გარემოს, ან, მისივე საუკეთესო ინტერესიდან გამომდინარე, არ შეიძლება დარჩეს ასეთ გარემოში, სახელმწიფოს მხრიდან პირდაპირი პასუხისმგებლობის ქვეშ უნდა იყოს, რომელმაც ეს ბავშვი უნდა დაიცვას, დაეხმაროს, მათ შორის, **სათანადო დონის ალტერნატიული ზრუნვის გაწევით** - მუხლი 20.
- სახელმწიფოს მიერ ორგანიზებული გაშვილების პროცესში, **უპირატესობა ბავშვის ინტერესს უნდა მიენიჭოს** - მუხლი 21
- სახელმწიფო, რომელსაც მიმართავს მიგრანტი ან ლტოლვილი ბავშვი მშობლების გარეშე, მიიღებს ისეთივე **ზრუნვას სახელმწიფოსგან, როგორც ნებისმიერი მშობლების ზრუნვას მოკლებული ბავშვი** - მუხლი 22
- ზრუნვაში მყოფი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე (შშმ) ბავშვს უნდა ჰქონდეს **სრულფასოვანი და ღირსეული ცხოვრება**, ისეთ პირობებში, რომელიც უზურნველყოფს ამ ბავშვის **ღირსების დაცვას, საკუთარი თავის რწმენას და აქტიურ მონაწილეობას** საზოგადოების ცხოვრებაში - მუხლი 23
- ზრუნვაში მყოფი ბავშვი უნდა იღებდეს **ჯანდაცვის სისტემის ყველაზე სრულყოფილ მომსახურებას** - მუხლი 24.
- ზრუნვაში მყოფი ბავშვის უფლებაა, მის მიმართ მოპყრობა და მისი ზრუნვის ფირმა **პერიოდულად გადაიხედოს კომპეტენტური ორგანოების მიერ**, რათა დაცული იყოს ამ ბავშვის უფლებები - მუხლი 25.
- ზრუნვაში მყოფის ბავშვისთვის **ხელმისაწვდომი უნდა იყოს განათლება** - მუხლი 28.
- ზრუნვაში მყოფი ბავშვი **დაცული უნდა იყოს ტრეფიკინგისგან** - მუხლი 35.
- ზრუნვაში მყოფი ბავშვის **თავისუფლება დაცული უნდა იყოს** უკანონო ან თვითნებური ჩარევისგან - მუხლი 37.
- ზრუნვაში მყოფი, კანონთან კონტაქტში მყოფი ბავშვის ყველა **საპროცესო და მატერიალური უფლება დაცული უნდა იყოს** კონვენციის შესაბამისად - მუხლი 40.

მაშასადამე, ამ მოკლე მიმოხილვით გამოვლინდა, რომ სახელმწიფო ზრუნვაში მყოფი ბავშვის არათუ ყველა უფლება უნდა იყოს დაცული, არამედ დაცულობა უნდა იყოს გაცილებით მაღალი ხარისხი; ვინაიდან დაცვის პირდაპირი ვალდებულება ეკისრება სახელმწიფოს, რომელიც ცნობილია თავისი რესურსისა და კომპეტენციის სიჭარბით.

გაეროს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენცია (UN CRPD)

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ზრუნვაში მყოფი შშმ ბავშვების უფლებების დასაცავად, აუცილებელია უზურუნველყოფილ იქნას გაეროს შშმ პირთა უფლებების 2006 წლის კონვენციით (UN CRPD) დაცული შემდეგი უფლებები:

გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციის პრეამბულა მიუთითებს, რომ შშმ პირები და მათი უკახები უნდა იღებდნენ აუცილებელ დაცვასა და დახმარებას, რაც საშუალებას მისცემს ოჯახებს თავიანთი წვლილი შეიტანონ შშმ პირთა უფლებების სრულ რეალიზებაში.

კონვენციის მე-3 მუხლი ხაზს უსვამს კონვენციის ფუნდამენტურ პრინციპებს, მათ შორს, დისკრიმინაციისგან დაცვისა, ეფექტური მონაწილეობის და საზოგადოებაში ჩართულობის პრინციპს, შშმ ბავშვების განვითარებადი შესაძლებლობების პატივისცემას და ბავშვების უფლებას შეინარჩუნონ ინდივიდუალობა.

კონვენციის მე-7 მუხლი სახელმწიფოებს შეახსენებს ვალდებულებას შშმ ბავშვების მიერ ყველა უფლებისა და თავისუფლების სრულად რეალიზაციისა, სხვებთან თანასწორად; რა დროსაც შშმ ბავშვის საუკეთესო ინტერესი უპირატესად უნდა იყოს გათვალისწინებული და ბავშვებს უნდა შეეძლოთ საკუთარი აზრის სრულად გამოხატვა, ყველა თემაზე, რომელიც მათ ეხება.

კონვენციის მე-18 (2) მუხლი მიუთითებს, რომ შშმ ბავშვებს აქვთ დაბადების რეგისტრაციის სახელისა და მშობლების მიერ ზრუნვის მიღების უფლება.

კონვენციის მე-19 მუხლი აღნიშნავს, რომ ყველა შშმ პირი უნდა ცხოვრობდეს საზოგადოებაში, სხვებთან თანასწორად, რომელიც შშმ ბავშვების შემთხვევაში მიუთითებს, სახელმწიფოს მხრიდან საკმარისი რესურსის გამოყოფას შშმ ბავშვებისათვის ადეკვატური სერვისების შესაქმნელად თემში და ინსტიტუციების პრაქტიკის გაუქმებას.

კონვენციის 23-ე მუხლი მიუთითებს, რომ შშმ ბავშვებს აქვთ სხვების თანასწორად ოჯახში ცხოვრების უფლება, ბავშვის დაცელება არ უნდა მოხდეს ოჯახისგან მათი საუკეთესო ინტერესის საწინააღმდეგოდ და არასოდეს შეზღუდული შესაძლებლობის საფუძველზე. თუ შშმ ბავშვი მოხვდება ალტერნატიულ ზრუნვაში, მნიშვნელოვანია სახელმწიფომ ჩადოს ყველა რესურსი რათა ბავშვი დარჩეს გაფართოებული ოჯახის ან თემის ფარგლებში, საოჯახო კონტექსტში.

გაეროს ალტერნატიული ზრუნვის გაიდლაინი

2010 წელს, გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ დაამტკიცა, გაეროს გაიდლაინი ალტერნატიულ ზრუნვაში განთავსებულ ბავშვებთან დაკავშირებით. გაიდლაინი განსაზღვრავს თუ, რა მიმართულება უნდა აიღოს სახელმწიფომ ალტერნატიული ზრუნვის პოლიტიკისა და პრაქტიკის შემუშავებაში, რათა ეფექტურად განახორციელოს გაეროს ბავშვთა უფლებების კონვენციით დადგენილი სტანდარტი.

გაიდლაინი ორ ძირითად პრინციპს ეყრდნობა:

აუცილებლობა (რომელიც აფასებს ალტერნატიულ ზრუნვაში მოთავსების საჭიროებას).

შესაბამისობა (რომელიც უზურუნველყოფს, რომ ალტერნატიული ზრუნვის ფორმა, ხარისხი შესაბამემა კონკრეტული ბავშვის საჭიროებებს, მის სურვილებს და გარემოებებს).

- წინამდებარე დოკუმენტის მიზნებისათვის, განვიხილოთ ალტერნატიული სერვისების „შესაბამისობის“ მინიმალური სტანდარტიკ:
- ალტერნატიული მომსახურება უნდა ეყრდნობოდეს და ახორციელებდეს ადამიანის უფლებების ნაკისრ ვალდებულებებს.
- უნდა უზურუნველყოფდეს ძირითადი სერვისების მიმართ სრულფასოვან მისაწვდომობას, განსაკუთრებით კი განათლებისა და ჯანდაცვის სერვისებთან.
- უზურუნველყოფდეს ადეკვატური ადამიანური რესურსების გამოყოფას (მზრუნველთა შეფასების, კვალიფიკაციის და მოტივაციის გათვალისწინებით).
- უზურუნველყოფდეს და მხარს უჭერდეს ზრუნვაში მყოფი ბავშვის მშობლებთან და სხვა ოჯახის წევრებთან ადეკვატურ კონტაქტს.
- იცავდეს ბავშვებს ძალადობისა და უგულვებელყოფისგან.
- ყველა მომსახურების გამწვევის მიმართ აწესებდეს სავალდებულო რეგისტრაციისა და ავტორიზაციის მოთხოვნას, მკაცრ კრიტერიუმზე დაფუძნებით.
- უნდა უზურუნველყოფდეს იმ სერვისის მიმწოდებლების აკრძალვას, რომელთა პირველადი მიზანი პოლიტიკური, რელიგიური ან ეკონომიკური შედეგის მიღწევაა.
- ახდენდეს დამოუკიდებელი მონიტორინგის სისტემის დაფუძნება, რომელიც განახორციელებს რეგულარულ და მოულოდნელ მონიტორინგის მისიებს ზრუნვის ადგილას.

გაიდლაინის თანახმად, ალტერნატიული ზრუნვის სამსახურები ასევე უნდა აკმაყოფილებდნენ ბავშვის საჭიროებებს, შემდეგ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით:

საუკეთესო ინტერესის განსაზღვრა

ზრუნვაში განთავსებული ბავშვის საუკეთესო ინტერესის განსაზღვრა, გაიდლაინის თანახმად, საჭიროებს ამისთვის წინასწარ დადგენილი მეთოდოლოგიის შემუშავებას და არა სუბიექტურ გადაწყვეტილებას.

აღნიშნული მეთოდოლოგია კი მინიმუმ უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგ კომპონენტებს:

1. ბავშვის მიერ თავისუფლად გამოთქმული მოსაზრება (ბავშვის სრულფასოვან ინფორმირების ფონზე), მისი სიმწიფის და შედეგების შეფასების მზაობის გათვალისწინებით.
2. ბავშვის ოჯახის წევრების (მშობლები, და-ძმა, უფროსი ნათესავები, სხვა ახლობლები) სიტუაციის, დამოკიდებულების, შესაძლებლობების, შეხედულებების და სურვილების გათვალისწინებით.
3. ბავშვის ყოველდღიური საცხოვრებელი სიტუაციის სტაბილურობისა და უსაფრთხოების გათვალისწინებით, რომელიც მოიცავს შემდეგი კომპონენტების შეფასებას:

- ა) მისი უშუალო საცხოვრებელ ადგილი (გადაუდებელი რისკის შეფასება).
 - ბ) მისი ზოგადი საცხოვრებელი ადგილი (ზოგადი რისკის შეფასება).
 - გ) პოტენციურად იმავე საცხოვრებელ ადგილას დარჩენის შემთხვევაში (ყველა საჭირო მხარდაჭერის და სუპერვიზიის უზრუნველყოფით).
 - დ) სხვა საცხოვრებელ ადგილას გადასვლის შემთხვევაში.
4. მშობელთან დაშორების და პოტენციური რეინტეგრაციის შედეგები.
 5. ბავშვის სპეციალური საჭიროებები.
 - ა) დაკავშირებული ფიზიკურ ან მენტალურ ჯანმრთელობასთან.
 - ბ) დაკავშირებული სხვა სპეციფიკურ გარემოებებთან.
 6. სხვა ადეკვატური საკითხების გათვალისწინებით:
 - ა) ბავშვის ეთნიკური, რელიგიური, კულტურული და/ან ლინგვისტური წარმომავლობა, რომელსაც შეუძლია ზეგავლენა მოახდინოს სიტუაციაზე და რომელიც უნდა გათვალისწინებულ იქნას ბავშვის აღზრდისას და თავის თემთან კონტაქტის შენარჩუნებისას.
 - ბ) დამოუკიდებელი ცხოვრების სტილზე გადასვლისთვის მზადება.
 7. ყველა შესაძლო ზრუნვის ფორმის შესაბამისობის განხილვა ამ კრიტერიუმების მიხედვით.

მდგრადი განვითარების მიზნები

მდგრადი განვითარების მიზნების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულებაა, მოწყვლადი ჯგუფებისათვის განვითარების შესაძლებლობისა და ინკლუზიის შეთავაზება. ალტერნატიულ ზრუნვაში ჩართულ ბავშვებთან მდგრადი განვითარების მიზნებიდან შემდეგი, როგორც გლობალურ ისე ნაციონალიზებული მიზნებისა და ინდიკატორების ჭრილში, განსაკუთრებით რელევანტურია:

მიზანი 1: სიღარიბის დაძლევა.

მიზანი 3 - ჯანმრთელი ცხოვრება და კეთილდღეობა.

მიზანი 4 - ინკლუზიური და მაღალი ხარისხის განათლება.

მიზანი 5- თანასწორობა.

მიზანი 8 - ღირსეული შრომის პირობების დაცვა.

მიზანი 10 - უთანასწორობის შემცირება.

მიზანი 16 - მშვიდობიანი და ინკლუზიური საზოგადოება.

ეროვნული კანონმდებლობა

რაც შეეხება ალტერნატიული ზრუნვის და კონკრეტულად მინდობით აღზრდის რეგულირებას ეროვნულ დონეზე, ამ მიზნით აღსანიშნავია შემდეგი საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე აქტები:

ბავშვის უფლებათა კოდექსი

2019 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო, ბავშვის უფლებათა კოდექსი, რომელიც წარმოადგენს დღეს-დღეობით ყველაზე კონსოლიდირებულ დოკუმენტს ბავშვთა უფლებების შესახებ ეროვნულ დონეზე. აღნიშნული კოდექსი ბავშვთა ალტერნატიულ ზრუნვაში განთავსებას რამდენიმე მუხლისა და პრინციპის ერთობლიობით აწესრიგებს:

ბავშვის უფლებათა კოდექსის მთავარი პრინციპი, კონვენციის შესაბამისად, საუკეთესო გარემოდ ოჯახის აღიარებაა. ამ პრინციპს კოდექსი კონკრეტულ მუხლში აწესრიგებს და მას „ბავშვის მშობლისგან განცალკევების დაუშვებლობის“ უფლება ეწოდება (26-ე მუხლი). თუმცა, იმ შემთხვევაში, როდესაც, მიუხედავად სახელმწიფოს მიერ მიღებული ზომებისა, ბავშვის დარჩენა ამ ოჯახში მისი საუკეთესო ინტერესის და უსაფრთხოების ინტერესის წინააღმდეგია, კოდექსი უშვებს ბავშვის განცალკევების შესაძლებლობას. ასეთ დროს, კოდექსი უკვე ადგენს, რომ ბავშვს სახელმწიფოს მიმართ წარმოეშვა ხარისხიანი და უფლებებზე დაფუძნებული ალტერნატიული ზრუნვის მომსახურების მიღების უფლება (მუხლი 29).

სახელმწიფო ალტერნატიული ზრუნვაში განთავსების შემდეგ ბავშვისთვის პრიორიტეტულ მიზნებს ასახელებს. მათ შორისაა: ოჯახში დაბრუნება და გაშვილება, თუმცა, თუ ეს ორი შესაძლებლობა მიუწვდომელია, ამის შემდეგ სასურველი არჩევანია „მინდობით აღზრდაში“ ბავშვის მოთავსება. ბავშვის კოდექსის თანახმად, მინდობით აღზრდის სპეციალურ წესებს ადგენს: საქართველოს კანონი შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის შესახებ.

ამავე კოდექსის 30-ე მუხლის თანახმად,

<p>1. სახელმწიფო ადგენს მინდობით აღზრდელთა რეგისტრაციისა და რეზიდენტული ზრუნვის დაწესებულების სალიცენზიო პირობებს და ბავშვზე ზრუნვის ერთიან სტანდარტებს.</p>
<p>2. სახელმწიფოს მიერ დადგენილი ალტერნატიული ზრუნვის ერთიანი სტანდარტები უნდა შეესაბამებოდეს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მიერ დადგენილ ალტერნატიული ზრუნვის სტანდარტებს და უნდა ითვალისწინებდეს სხვადასხვა საკითხს, მათ შორის, შემდეგ ძირითად საკითხებს:</p> <p>ა) ალტერნატიული ზრუნვის მიმწოდებელი ფიზიკური და იურიდიული პირების სათანადო პროფესიულ კვალიფიკაციას, მათი შერჩევის კრიტერიუმებს, მათ პროფესიულ მომზადებას და მათზე ზედამხედველობას;</p> <p>ბ) ალტერნატიული ზრუნვის მიმწოდებელი ფიზიკური და იურიდიული პირების როლისა და ფუნქციების მკაფიოდ განსაზღვრას და ამის შესახებ ინფორმაციის ბავშვისა და მისი ოჯახისთვის მიწოდებას;</p> <p>გ) ოჯახის წევრებთან, ნათესავებსა და მეგობრებთან ურთიერთობების შენარჩუნებაში ბავშვის მხარდაჭერას მისი დაცვისა და საუკეთესო ინტერესების შესაბამისად, თუ მათი შენარჩუნება არ ეწინააღმდეგება ბავშვის საუკეთესო ინტერესებს;</p>

დ) ბავშვის კვების სტანდარტების შესაბამისად მისი კვების მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფას;

ე) განათლების, მათ შორის, ფორმალური ან/და არაფორმალური განათლებისა და პროფესიული განათლების, ხელმისაწვდომობას;

ვ) ბავშვის უსაფრთხოების, ჯანმრთელობის დაცვის, კვების, ჰარმონიული განვითარებისა და სპეციალური საჭიროებების უზრუნველყოფას;

ზ) ბავშვის პირადი ცხოვრებისა და პირადი სივრცის პატივისცემას;

თ) ბავშვის ძალადობისგან დაცვას, მათ შორის, ისეთი დისციპლინური მეთოდების აკრძალვას, რომლებიც ითვალისწინებს ბავშვისთვის ოჯახსა და გარე სამყაროსთან კონტაქტის შეზღუდვას, მის წამებას, იძულებას, ფიზიკურ დასჯას ან მისდამი სხვა სასტიკ, არაადამიანურ ან დამამცირებელ მოპყრობას ან სასჯელის გამოყენებას;

ი) ბავშვის დამოუკიდებელი ცხოვრებისთვის მომზადებას, სტიგმისგან დაცვას ალტერნატიული ზრუნვის განხორციელებისას და ალტერნატიული ზრუნვიდან გასვლის შემდეგ;

კ) უფლებამოსილი ორგანოს მიერ ბავშვთან შეთანხმებით დანიშნულ სანდო პირთან ბავშვის დაუბრკოლებელ ურთიერთობას. ბავშვმა უნდა იცოდეს, რა შემთხვევაში და რომელი სამართლებრივი და ეთიკური სტანდარტების გამო შეიძლება დაირღვეს მის მიერ სანდო პირისთვის გამჟღავნებული ინფორმაციის კონფიდენციალურობა;

ლ) ბავშვისთვის იმ ეფექტიანი მექანიზმის ხელმისაწვდომობას, რომლითაც იგი შეძლებს ალტერნატიული ზრუნვის პირობების ან მისდამი მოპყრობის შესახებ შეტყობინებას ან საჩივრის წარდგენას. ეს მექანიზმი ალტერნატიული ზრუნვის მიმწოდებლისა და ზედამხედველი სახელმწიფო უწყებისგან დამოუკიდებელი უნდა იყოს, რათა მიუკერძოებლად შეძლოს ეფექტიანი რეაგირება და ბავშვის ინტერესების დაცვა

მაშასადამე, როგორც ვიხილეთ, ბავშვის უფლებათა კოდექსის ჩანაწერი მინდობთ აღზრდისა და ალტერნატიული აღზრდის შესახებ, მნიშვნელოვნად ეყრდნობა, ამავე მიზნით შექმნილ გაეროს დოკუმენტს რომელიც ზემოთ განვიხილეთ.

საქართველოს კანონი „შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის შესახებ“

აღნიშნული კანონი საქართველოს პარლამენტმა მიიღო 2017 წელს და ითვლება სპეციალურ კანონად მინდობით აღზრდის, როგორც ალტერნატიული ზრუნვის სპეციალური ფორმის მოსაწესრიგებლად.

აღნიშნული კანონის პირველი თავი ადგენს ზოგად მოწესრიგებას შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის სფეროში,

მუხლი 1: კანონის რეგულირების სფეროს.

მუხლი 2: შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის სამართლებრივ საფუძვლებს.

მუხლი 3: ტერმინთა განმარტებას

კანონის მე-2, მე-3, მე-4, მე-5, მე-6 თავები ეთმობა შვილად აყვანის საკითხებს, რაც ამ დოკუმენტის სფეროს სცილდება თუმცა, კანონის მე-7 თავი უბრუნდება მინდობით აღზრდის პრინციპებისა და პროცედურების დეტალურ განხილვას. მიმოვიხილოთ ამ თავის სტრუქტურა:

მუხლი 70-ე განსაზღვრავს მინდობით აღზრდას დაქვემდებარებულ პირს.

მუხლი 71-ე: თუ ვინ უნდა იყოს მინდობით აღზრდელი.

მუხლი 72-ე: მინდობით აღზრდელის რეგისტრაცია.

მუხლი 73-დ: დასკვნის მომზადება და მინდობით აღზრდის შესახებ გადაწყვეტილების.

აღსანიშნავია, რომ 73-ე მუხლის ფორმულირება, თავისი სულისკვეთებით, წინააღმდეგობაშია გაეროს ბავშვთა უფლებების კონვენციისა და ალტერნატიული ზრუნვის გაიდლაინის სულისკვეთებასთან. კერძოდ, მუხლი აქცენტს აკეთებს მინდობით აღზრდის მსურველის საჭიროებებზე მეტად ვიდრე ბავშვის საჭიროებებზე. 73-ე მუხლი პირველ პუნქტში მიუთითებს:

„მინდობით აღზრდის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება სოციალური მუშაკის მიერ ბავშვის, მისი ბიოლოგიური ოჯახის საჭიროებებისა და მინდობით აღზრდელის შესაძლებლობების შეფასების საფუძველზე.“

ამ ფორმულირებით, კანონი ერთ დონეზე აყენებს ბავშვისა და ზრდასრულების საჭიროებებს, რაც ეწინააღმდეგება კონვენციის პრინციპს იმის თაობაზე, რომ მინდობით აღზრდის შესახებ ყველა გადაწყვეტილება უპირატესად ბავშვის საუკეთესო ინტერესს ეყრდნობა და იგი ვერ გათანაბრდება სხვა ინტერესებთან ერთ დონეზე.

ამავე მუხლის მე-2 პუნქტი, უკვე თვალსაჩინოდ ავლენს ამ გათანაბრების სახიფათო შედეგებს, კერძოდ, მეორე პუნქტი ადგენს, თუ რა პრინციპები უნდა იყოს დაცული მინდობით აღზრდის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას და ჩამოთვლის ამ პრინციპებს სადაც პირველი პრინციპია:

„გათვალისწინებული უნდა იქნეს მინდობით აღზრდის მსურველი პირის სურვილი ბავშვის ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან, ასაკთან, სქესთან და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით;“ (73.2. (ა))

აღნიშნული პრინციპის პირველ ადგილზე გამოტანა, ცალსახად მიუთითებს გაეროს ბავშვთა უფლებების კონვენციის საწინააღმდეგო მიდგომაზე, შემდეგი პრობლემების გამო:

- პირველი პრინციპი შეუძლებელია იყოს ბავშვის საუკეთესო ინტერესის გარდა რაიმე სხვა.
- გაეროს ალტერნატიული ზრუნვის გაიდლაინი მიუთითებს, რომ მინდობით აღზრდის სისტემის შექმნისას მთავარი პრინციპია: ბავშვის საჭიროებების და პოტენციური

მინდობით აღმზრდელის შესაძლებლობების და რესურსებს შორის შესაბამისობის მოძებნა.“ მაშასადამე, გაიდლაინი საერთოდ არ აღიარებს მინდობით აღმზრდელის საჭიროებების გათვალისწინებას როგორც სისტემის მიზანს. იგი შესაძლოა „სხვა დამატებითი გარემოებების“ სახით იყოს სადმე გათვალისწინებული.

- ბავშვის ჯანმრთელობის მდგომარეობის მიხედვით მასზე რაიმეს გადაწყვეტილება შეიცავს აშკარა დისკრიმინაციის საფრთხეს შშმ ბავშვებისათვის, ანალოგიური სიტუაცია იქნება სქესის შემთხვევაშიც.

დისკრიმინაციულია აგრეთვე ამავე მუხლის მე-2 პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტი, რომელიც ადგენს:

„10 წლამდე ბავშვის (ბავშვის ასაკის, ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და სიმწიფის ხარისხის გათვალისწინებით), 10 წლის ან 10 წელზე მეტი ასაკის ბავშვის მინდობით აღზრდა შესაძლებელია მხოლოდ მისი თანხმობით, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ბავშვის საუკეთესო ინტერესებს, გარდა ბავშვის გადაუდებელ მინდობით აღზრდის მიზნით განთავსებისა; (72.2. (დ))

აღნიშნული მუხლი ეწინააღმდეგება გაეროს მე-12 მუხლს და გაეროს ბავშვთა უფლებების კომიტეტის მე-12 ზოგად რეკომენდაციას, რომლის თანახმადაც, დაუშვებელია სახელმწიფომ დააწესოს ასაკობრივი ზღვარი ბავშვის უფლებაზე მოისმინონ მისი აზრი; შესაბამისად, ასაკის როგორც კრიტერიუმის დაწესება 10 წლამდე ბავშვისთვის შეუსაბამოა ამ ჩანაწერთან, ხოლო სიმწიფის ხარისხის კრიტერიუმი კი ზოგადად ბავშვს ეხება.

მაშასადამე, აღნიშნული მუხლი საჭიროებს ცვლილებას და ადამიანის უფლებების სტანდარტთან დაახლოებას.

74-ე მუხლში, რომელიც ეხება ბავშვის მინდობით აღზრდის შესახებ ხელშეკრულების დადებას, (ისევე როგორც 73-ე მუხლში) ბავშვის უფლებებს წინ უსწრებს მინდობით აღმზრდელის უფლებები, რაც არ შეესაბამება გაეროს ბავშვთა უფლებების დანაწესს.

რაც შეეხება, 75-ე მუხლს, მინდობით აღზრდის ანაზღაურების შესახებ, აღნიშნული მუხლი მრავალმხრივ პრობლემურია; მისი სათაური არ შეესაბამება მუხლის შინაარსს: მუხლის სათაური აქცენტს აკეთებს შრომის ანაზღაურებაზე, ხოლო მუხლი საუბრობს ბავშვის საჭიროებების დაკმაყოფილებაზე და მინდობით აღმზრდელის სოციალურ დახმარებაზე, რაც გაუგებრობას იწვევს სათაურთან მიმართებაში. ბუნდოვანია სოციალური დახმარების მიღებისა და შრომითი სტაჟის მიმართებაც, რაც სამართლებრივ კოლიზიას იწვევს ამ ორ ინსტიტუტს შორის.

ამავე დროს, 75-ე მუხლი სათაურის მიღმაც პრობლემურია, ვინაიდან, ბავშვის საჭიროებებს და მინდობით აღმზრდელის სოციალურ დახმარებას ერთ სიბრტყეზე განიხილავს, რაც ბავშვის უპირატესი ინტერესის დარღვევაა და კონვენციისთვის შეუსაბამო.

ეს მუხლი, ასევე არ ითვალისწინებს ბავშვის საჭიროებების დამცველი გარანტიების არსებობას იმის თაობაზე, თუ თანხის რა ნაწილია ბავშვის და რა იცავს ბავშვის ინტერესს ამ შემთხვევაში დარღვევისგან (რათა მინდობით აღმზრდელმა სრულად არ დახარჯოს ბავშვის თანხა საკუთარი მიზნებისთვის.)

სწორედ ამ ბუნდოვანი ჩანაწერით ირღვევა გაეროს ალტერნატიული ზრუნვის გაიდლაინი, რომელიც მიუთითებს:

„[ალტერნატიული ზრუნვის] დაფინანსება არასოდეს უნდა წახალისებდეს ბავშვების განთავსებას და გახანგრძლივებული ვადით დატოვებას,“ რისი საფრთხეც არსებობს ქართული კანონმდებლობის პირობებში, რომელიც არ იცავს ბავშვის საჭიროებებს ფინანსური ინტერესის დაკმაყოფილებისგან მესამე პირების მხრიდან.

მაშასადამე, აღნიშნული მუხლი საჭიროებს ცვლილებას და ადამიანის უფლებების სტანდარტთან დაახლოებას.

76-ე მუხლი, რომელიც ეხება მინდობით აღმზრდელის უფლებებსა და მოვალეობებს, წინ უსწრებს ბავშვის ანუ, მინდობით აღსაზრდელის უფლებებს (77-ე მუხლი), რაც თავისთავად პრობლემაა, ბავშვის ინტერესების ნაკლებ პრიორიტეტულობიდან გამომდინარე, თუმცა, მუხლი სხვა მხრივაც პრობლემურია. იგი არ ითვალისწინებს და პრიორიტეტად არ მიიჩნევს ბავშვის უფლებების დაცვას (როგორც მინდობით აღმზრდელის კონკრეტულად გაწერილ მოვალეობას).

ვინაიდან, მინდობით აღმზრდელი ბავშვთან მიმართებაში წარმოადგენს სახელმწიფოს მიერ დელეგირებული უფლება-მოვალეობების განმახორციელებელ პირს, მნიშვნელოვანია მუხლმა დეტალურად გაწეროს ეს მოვალეობები და, მათ შორის, განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდეს ბავშვის უფლებებზე, ძალადობისგან დაცვაზე, ბავშვის მონაწილეობის უფლებაზე და სხვა.

მაშასადამე, აღნიშნული მუხლი საჭიროებს ცვლილებას და ადამიანის უფლებების სტანდარტთან დაახლოებას.

მუხლი 77-ე ეხება მინდობით აღსაზრდელის უფლებებს მინდობით აღმზრდელის ოჯახში. აღნიშნული მუხლი მხოლოდ ზოგადად მიუთითებს, რომ ბავშვი სარგებლობს ბავშვის ყველა დადგენილი უფლებით, რაც პრობლემურია ვინაიდან, ასეთი ჩანაწერი ნაგულისხმევად შეიძლება ყოფილიყო და დამატებით კონკრეტულად არ გვთავაზობს თუ რას ნიშნავს ბავშვის უნივერსალურად აღიარებული უფლებები ამ კონკრეტულ ვითარებაში.

ამავე მუხლში, ბავშვის მონაწილეობას კვლავ ადევს პირობად ასაკი, რომელიც კონვენციის თანახმად, არ შეიძლება მონაწილეობის შემზღვეველი იყოს.

მუხლი ასევე სუსტ და, შედარებით არაეფექტურ ჩანაწერს გვთავაზობს ბიოლოგიურ მშობლებთან ურთიერთობის შესახებ. კონვენციის სტანდარტით, ბავშვის ურთიერთობა მშობლებთან უნდა იყოს წესი, ხოლო შეზღუდვა - საგამონაკლისო შემთხვევა. აღნიშნული მუხლი მსგავს მიდგომას არ ითვალისწინებს და მშობელთან ურთიერთობის მხარდაჭერის ნაცვლად, საუბრობს შეზღუდვის საკითხზე.

მაშასადამე, აღნიშნული მუხლი საჭიროებს ცვლილებას და ადამიანის უფლებების სტანდარტთან დაახლოებას.

რაც შეეხება მინდობით აღზრდის პროცედურებისა და შედეგების უფრო ზოგად რეგულირებას აღნიშნული კანონის მიხედვით, განვიხილოთ ამ კანონის პირველი თავის შესაბამისი მუხლები:

მუხლი 4: ბავშვის საუკეთესო ინტერესები და ბავშვზე მზრუნველობის უპირატესი ფორმები: აღნიშნული თავის ფორმულირება არ ემთხვევა ბავშვის საუკეთესო ინტერესის დეფინიციას საერთაშორისო და ადგილობრივი კანონმდებლობაში (ბავშვის უფლებათა კოდექსი) და საჭიროებს ცვლილებას.

მუხლი 5: შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის განმახორციელებელი უფლებამოსილი ორგანოები: აღნიშნული მუხლი ხარვეზოვანია, ვინაიდან, მე-3 პუნქტში არ აზუსტებს ბავშვის წარმომადგენლისა და ადვოკატის მოქმედების არეალს და ბლანკეტურად ზღუდავს ყველა პირის, მათ შორის, ისეთი პირების ჩართულობას, რომელსაც აქვს ინტერესი ან ბავშვის მიმართვით იცავს ბავშვის უფლებებს.

მუხლი 7: მეურვეობისა და მზრუნველობის ადგილობრივი ორგანოს უფლებამოსილება შვილად აყვანისა და მინდობით აღზრდის სფეროში.

აღნიშნული მუხლი დისკრიმინაციულად ზღუდავს, ასაკის საფუძველზე, ბავშვისათვის კონსულტაციის გაწევას. არ ითვალისწინებს ინტერესთა კონფლიქტის შემთხვევას წარმომადგენლობის ფუნქციის განხორციელებისას.

ზოგადად აღნიშნულ კანონში გამორჩენილია ისეთი მნიშვნელოვანი საკითხები, როგორცაა, ბავშვის თანასწორობის უფლების დაცვა, ინტერესთა კონფლიქტი, გასაჩივრების მექანიზმები და მართლმსაჯულებაზე ხელმისაწვდომობა, რაც საჭიროებს კანონის გადახედვას და გაუმჯობესებას.

ყველა ზემოთქმული ხარვეზი საჭიროებს გამოსწორებას, საქართველოს კანონმდებლობის საერთაშორისო კანონმდებლობასთან ჰარმონიზაციის გზით, სადაც წამყვანი სტანდარტი იქნება გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენცია და მასთან დაკავშირებული დოკუმენტები.

1. დადგენილი პერიოდულობით, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება მინდობით აღზრდის შესახებ

მინდობით აღზრდის სისტემის წარმატებული ფუნქციონირებისთვის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დაბრკოლებაა მინდობით აღზრდის შესახებ საზოგადოებაში გავრცელებული მცდარი, ნეგატიური შეხედულებები და დამოკიდებულებები (მაგალითად, მინდობით აღმზრდელისა და ბიოლოგიურ/ნათესაურ ოჯახს შორის განსხვავებული ანაზღაურების საკითხის მიმართ, მინდობით აღმზრდელის როლის შესახებ, მინდობით აღზრდის მომსახურების გაიგივება ბავშვის ოჯახიდან გამოყვანასთან და სხვა), რაც ვნებს მინდობით აღმზრდელთა მოზიდვის პროცესს და ზოგადად, მინდობით აღზრდის მომსახურების ეფექტიან ფუნქციონირებას. აღნიშნული გამოწვევის საპასუხოდ აშკარაა კარგად

ორგანიზებული და სისტემატიური მუშაობის წარმოების საჭიროება, როგორც საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებაზე და პოზიტიური დამოკიდებულების ჩამოყალიბებაზე, ისე, პოტენციური მინდობით აღმზრდელების ინფორმირებაზე, დაინტერესებაზე, მათი მომავალი საქმიანობის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების ჩამოყალიბებაზე და მოტივაციის გაზრდაზე.

შესაბამისად, მინდობით აღზრდის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებისა და პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა დაინტერესების მიზნით, მიზანშეწონილია, დადგენილი პერიოდულობით, კვალიფიციური, მასშტაბური (ქვეყნის მასშტაბით) საინფორმაციო კამპანიების განხორციელება, რომელსაც განხორციელებს შესაბამისი პროფილის მქონე (PR) მიმწოდებელი ორგანიზაცია. მოცემული კამპანია არ იქნება მინდობით აღზრდის მომსახურების სხვა კომპონენტების (მომიება/მოზიდვა, მომზადება, მხარდაჭერა) განხორციელებაზე პასუხისმგებელი ორგანიზაციის ვადებულება.

გარდა მასშტაბური კამპანიებისა, შესაძლებელია ყოველწლიურად, ლოკალურ (რეგიონულ/მუნიციპალურ) დონეზე თავად მიმწოდებელმა ორგანიზაციებმაც ჩაატარონ მინდობით აღზრდის მომსახურების მიმართ მოსახლეობის ცნობიერების ასამაღლებელი კამპანიები, რაც დაეხმარება მოზიდვის კამპანიებში მეტი დაინტერესებული ადამიანის ჩართვას.

აღნიშნულთან დაკავშირებით, მიმწოდებელი ორგანიზაციის სატენდერო/საკონკურსო შემოთავაზება/წინადადება უნდა იყოს ფართო საზოგადოებისთვის მინდობით აღზრდის მომსახურების პოპულარიზაციის საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება, რაც უნდა მოიცავდეს სხვადასხვა შინაარსის (მარეგულირებელი პროცედურები, მომსახურების უპირატესობები, წარმატებული შემთხვევები) ვიდეო რგოლების მომზადებას და ცენტრალურ და ადგილობრივ სატელევიზიო არხებზე გავრცელებას. ასევე, სატელევიზიო დისკუსიების ჩატარებას, საინფორმაციო ფურცლების/ლიფლეტების მომზადებას, დაბეჭდვას და გავრცელებას. მეტი თვალსაჩინოებისთვის, შესაძლებელია, დიდი ქალაქების ცენტრალურ ქუჩებზე ბილბორდების მოწყობაც. მიმწოდებელ ორგანიზაციას, უნდა ჰქონდეს შემუშავებული კამპანიისას განსახორციელებელი აქტივობების სამოქმედო გეგმა, მათი მიღწევის მაჩვენებლები და საბოლოო პროდუქტების ჩამონათვალი.

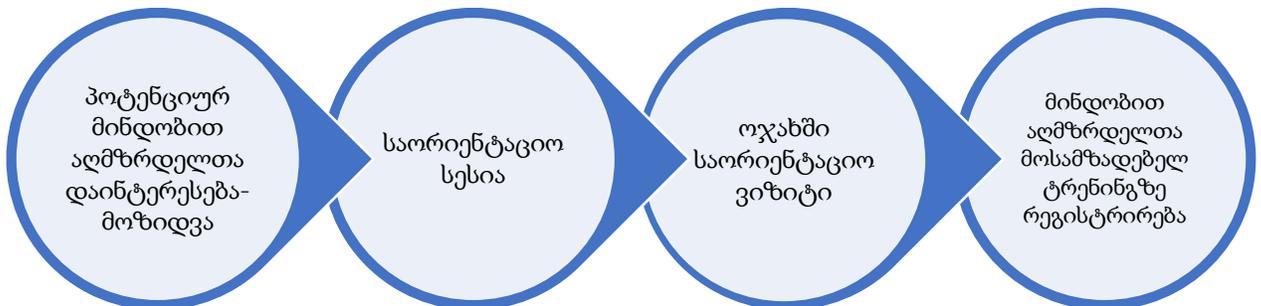
ამასთან, აუცილებელია, რომ საინფორმაციო კამპანიის მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ კამპანიის დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესში მჭიდროდ ითანამშრომლოს და გაითვალისწინოს მინდობით აღზრდის სისტემის სხვა (მომსახურებასთან უშუალოდ დაკავშირებული) კომპონენტების მიმწოდებელთა - სოციალური მუშაკების, მინდობით აღმზრდელების, ზრუნვის სააგენტოს გამოცდილება და პროფესიული ცოდნა.

საინფორმაციო კამპანიის მაქსიმალური ეფექტიანობისთვის, კამპანიის აქტივობების გეგმა კონკრეტული ტერიტორიული/ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით უნდა ითვალისწინებდეს/თანხვედრაში იყოს ამ ერთეულებში მინდობით აღზრდის პროცესის სხვა კომპონენტების (შეხვედრები, ტრენინგები) გრაფიკთან და პერიოდულობასთან.

2. პოტენციურ მინდობით აღმზრდელ პირთა მოზიდვა და ორიენტირება

მინდობით აღზრდით დაინტერესებულ პირთა მოზიდვა და ორიენტირება ხორციელდება მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ მის სამიზნე ტერიტორიულ ერთეულში (იგულისხმება არა იურიდიული პირის რეგისტრაციის ადგილი, არამედ კონკურსის/რეგისტრაციის საფუძველზე, მისთვის განსაზღვრული სამოქმედო არეალი - მუნიციპალიტეტი/რეგიონი) და მოიცავს შემდეგ ძირითად ეტაპებს:

1. პოტენციური მინდობით აღმზრდელების მოძიება, დაინტერესება და მოზიდვა.
2. დაინტერესებულ პირთა ორიენტირება - ა) საორიენტაციო ბ) ოჯახში საორიენტაციო ვიზიტი.
3. მოსამზადებელ ტრენინგზე რეგისტრირება.

- პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მოზიდვა მიზნად ისახავს ადგილობრივ თემში ადამიანების ინფორმირებას, იდენტიფიცირებას და მოტივირებას, რათა განაცხადი შეიტანონ მინდობით აღზრდაზე. შედეგად, პროცესმა უნდა უზრუნველყოს, რომ საკმარისი რაოდენობის პირი დაინტერესდეს მინდობით აღზრდით და გააგრძელოს მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირებისთვის საჭირო შემდგომი პროცედურები.

- მინდობით აღზრდით დაინტერესებულმა ყველა პირმა უნდა გაიაროს საორიენტაციო სესია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ დაინტერესებულმა პირებმა მიიღონ მაქსიმალურად სრულყოფილი ინფორმაცია მინდობით აღზრდასა და მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირებისთვის საჭირო პროცედურებზე. საორიენტაციო სესია ეხმარება დაინტერესებულ პირებს მიიღონ ინფორმირებული გადაწყვეტილება მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირებისთვის აუცილებელი შემდგომი პროცედურების გავლის თაობაზე.

- საორიენტაციო სესიის შემდეგ, ყველა განმცხადებელთან ხორციელდება სახლში ვიზიტი, რაც მიზნად ისახავს განმცხადებლის ოჯახური გარემოს პირველად შესწავლას და დამატებით, ინდივიდუალურ კონსულტირებას მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირებისა და მინდობით აღზრდის მომსახურების შესახებ.

- მინდობით აღზრდით დაინტერესებული პირები, რომლებმაც გაიარეს საორიენტაციო სესია და ოჯახში საორიენტაციო ვიზიტი, რეგისტრირდებიან მოსამზადებელ ტრენინგზე, რომელიც შექმნილია მინდობით აღმზრდელისთვის აუცილებელი საბაზისო ცოდნითა და უნარებით აღჭურვისთვის.

2.1. სამიზნე რეგიონში, მოსახლეობის მინდობით აღზრდით დაინტერესება და პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მოზიდვა

პოტენციური მინდობით აღმზრდელი პირების მოძიებასთან, დაინტერესებასთან და მოზიდვასთან დაკავშირებით მიმწოდებელი ორგანიზაციის ვალდებულება, ამ ეტაპზე, უნდა იყოს ზრუნვის სააგენტოს მიერ განსაზღვრულ მუნიციპალიტეტ(ებ)ში/რეგიონში საჭირო რაოდენობის მინდობით აღმზრდელებად მუშაობის სურვილისა და შესაძლებლობის მქონე პირების მოძიება, შერჩევა და მათი მინდობით აღმზრდელებად რეგისტრაციისთვის მომზადება. პოტენციური მინდობით აღმზრდელების მიზნობრივ ჯგუფებს შეიძლება წარმოადგენდნენ საბავშვო ბაღის აღმზრდელები, სკოლის პედაგოგები, სკოლის მოსწავლეთა მშობლები, ძიძად მუშაობის გამოცდილების და/ან სურვილის მქონე პირები, დიასახლისები, სამედიცინო დაწესებულებების პედიატრიული განყოფილებების თანამშრომლები, მცირე საოჯახო სახლებში და ბავშვთა სხვა სოციალურ მომსახურებებში დასაქმებული პირები და საჯარო, საზოგადოებრივ, თუ კერძო სექტორში დასაქმებული პირები. ამ პროცესში მნიშვნელოვანია კონსულტირება/რეკომენდაციების მიღება შესაბამისი მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებისგან, რომლებსაც შესაძლოა ჰქონდეთ ინფორმაცია პოტენციური მინდობით აღმზრდელი ოჯახების შესახებ, ასევე არაფორმალური ქსელების დახმარებით, როგორცაა, ადგილობრივ დონეზე თემში მოქმედი არასამთავრობო ორგანიზაციები ან რელიგიური ჯგუფები, რომლებსაც შესაძლოა ასევე ჰქონდეთ ინფორმაცია პოტენციური მინდობით აღმზრდელი ოჯახების შესახებ. სამიზნე ჯგუფის წარმომადგენლებს, რომლებიც დასაქმებული არიან, უნდა ჰქონდეთ შესაძლებლობა შეხვედრებს დაესწრონ მათთვის მოსახერხებელ დროს და ადგილას.

კონკრეტულ ტერიტორიულ ერთეულში მოზიდვის კამპანიების ჩატარებისას, მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ უნდა გაითვალისწინოს რეგიონის/მუნიციპალიტეტის სპეციფიკური მახასიათებლები (ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებული თემები, რელიგიური ტრადიციები და სხვა). ასევე, მინდობით აღზრდის ფორმების გათვალისწინებით, ადგილებზე პოტენციური მინდობით აღმზრდელებისთვის მხარდამჭერი მომსახურებების ქსელის არსებობა/არ არსებობის ფაქტორები.

შეხვედრების ხანგრძლივობა უნდა იყოს არანაკლებ 90 წუთი, რომლის დროსაც მონაწილეებს მიეწოდებათ სიტყვიერი, წერილობითი და ვიზუალური ინფორმაცია/პრეზენტაცია მინდობით აღზრდის მომსახურებასთან დაკავშირებული საკითხებზე, მაგალითად: მინდობით აღზრდის მიზნები, მინდობით აღზრდის უპირატესობები, მინდობით აღზრდის ფორმები, მინდობით აღმზრდელთა პასუხისმგებლობები, მათთვის არსებული ბენეფიტები და უფლებები, სამიზნე ჯგუფების საჭიროებები, დაფინანსების მექანიზმები, ასევე, მომსახურების მხარდამჭერი სისტემები. მონაწილეები ასევე მიიღებენ ინფორმაციას არსებული მინდობით აღმზრდელების პოზიტიურ გამოცდილებებზე და ძირითად გამოწვევებზე. შესაძლებელია, ვიდეო რგოლების ჩვენებაც, პასუხი გაეცემა მონაწილეთა ყველა კითხვას და დარიგდება ბეჭდური საინფორმაციო მასალა (დანართი x). ამ პროცესში

მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ უნდა მიიწვიოს მოქმედი მინდობით აღმზრდელ(ებ)იც, რომლებიც შეხვედრის მონაწილეებს გაუზიარებენ საკუთარ პრაქტიკულ გამოცდილებას თუ რა იყო მათი მოტივ(ებ)ი გამხდარიყვნენ მინდობით აღმზრდელები, რა არის ის მიღწევები და გამოწვევები, რომელსაც ისინი წააწყდნენ პრაქტიკის პროცესში. ვინაიდან, მოცემული აქტივობაში უნდა ჩაერთონ მოქმედი მინდობით აღმზრდელები, მნიშვნელოვანია მათი ჩართულობა იყოს ანაზღაურებადი.

ამ კომპონენტის ფარგლებში გათვალისწინებული ვიდეო რგოლების და ვიზუალური ბეჭდური მასალის (ბროშურა, ლიფლეტი) მომზადება, ასევე, კონკრეტულ ლოკაციებში ადგილობრივ თემზე (რელიგიური, ეთნიკური უმცირესობები) მორგებული მოზიდვის კამპანიების დაგეგმვა უნდა განხორციელდეს ზრუნვის სააგენტოსთან თანამშრომლობით. ქვეყნის მასშტაბით, ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებულ ერთეულებში კამპანიების ეფექტურად წარმართვისათვის, აუცილებელია მიმწოდებელ ორგანიზაციას ყველა თვალსაჩინოება (ვიდეო რგოლები, ვიზუალური ბეჭდური მასალა (ბროშურა, ლიფლეტი) ჰქონდეს თარგმნილი შესაბამის ენაზე.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია, მოზიდვის საქმიანობის ფარგლებში წარმოებულ შეხვედრებზე მინდობით აღზრდის მსურველ პირებს გადასცემს მინდობით აღზრდის შესახებ საინფორმაციო ფურცლებს (ლიფლეტებს), სადაც გარდა მინდობით აღზრდასთან დაკავშირებული ინფორმაციისა, მითითებული იქნება მინდობით აღზრდის მსურველი პირების მოძიება-მომზადებაზე პასუხისმგებელი ორგანიზაციის შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის, მისამართი და საკონტაქტო ინფორმაცია.

აღნიშნული აქტივობის შედეგად მოძიებული უნდა იქნეს ზრუნვის სააგენტოსთვის საჭირო რაოდენობის პოტენციური მინდობით აღმზრდელი პირი (მათ შორის, გადაუდებელი, რეგულარული, სპეციალიზებული, ჩამნაცვლებელი).

2.2. დაინტერესებულ პირთა ორიენტირება მინდობით აღზრდის მომსახურებაზე

შემდეგ ეტაპზე, დაინტერესებულმა პირებმა მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირებისთვის, უნდა გაიარონ საორიენტაციო პროცესი. საორიენტაციო პროცესს, სასურველია დაესწროს მინდობით აღზრდით დაინტერესებული პირის ოჯახის ყველა ის ზრდასრული წევრიც, რომელსაც მომავალში, პირდაპირი და რეგულარული შეხება შეიძლება ჰქონდეს მინდობით აღზრდელთან. საორიენტაციო პროცესის მიზანია მინდობით აღზრდით დაინტერესებულ პირებს შეექმნათ სწორი წარმოდგენა მინდობით აღზრდის მომსახურებაზე, გაერკვნენ საკუთარ პირველად მოლოდინებსა და მოტივებში და მიიღონ ინფორმირებული გადაწყვეტილება გააგრძელონ თუ არა მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირების პროცედურა.

საორიენტაციო პროცესი მოიცავს საორიენტაციო სესიას და ოჯახში საორიენტაციო ვიზიტს. საორიენტაციო სესია ნებაყოფლობითია მინდობით დაინტერესებული პირებისთვის, თუმცა, ოჯახში საორიენტაციო ვიზიტი (ე.წ. პირველადი შეფასებისა და კონსულტირების მიზნით) სავალდებულოდ ხორციელდება ყველა დაინტერესებულ პირთან.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია აწარმოებს ბაზას ა) პირებზე, რომლებიც დაესწრნენ საორიენტაციო შეხვედრას და ბ) პირებზე, რომლებმაც გაიარეს ოჯახის პირველადი შეფასება.

ორგანიზაციას, დაინტერესებული პირებისთვის ხელმისაწვდომად (მაგ.: ვებ. გვერდზე ან/და ფეისბუქის გვერდზე) უნდა ჰქონდეს მითითებული ინფორმაცია საორიენტაციო შეხვედრის განრიგის და მასზე დასწრების პროცედურის შესახებ. საორიენტაციო პროცესის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მიღება დაინტერესებულ პირს შეუძლია ორგანიზაციის ცხელი ხაზის საშუალებით.

დაინტერესებულ პირებს საორიენტაციო სესიაზე განაცხადის გაკეთება უნდა შეეძლოთ შემდეგი არხებით:

- ორგანიზაციის ვებ. ან/და ფეისბუქის გვერდზე მოცემული სააპლიკაციო ფორმის შევსებით;
- ორგანიზაციის ელექტრონულ ფოსტაზე, ან სხვა ელექტრონული საკომუნიკაციო არხებით (რომელიც დაინტერესებული პირისთვის არის ხელმისაწვდომი) მიწერით;
- ორგანიზაციაში/ადგილზე განაცხადის შევსებით;
- სატელეფონო კომუნიკაციით - იმ შემთხვევაში, თუ დაინტერესებული პირი ვერც პირადად, ვერც ციფრული ტექნოლოგიების გამოყენებით, ვერ ახერხებს განაცხადის გაკეთებას, მას შეუძლია მიმწოდებელ ორგანიზაციას დაურეკოს ტელეფონის საშუალებით და ორგანიზაციის უფლებამოსილი თანამშრომელი, დაინტერესებული პირის მიერ მიწოდებული ინფორმაციით, შეავსებს საორიენტაციო შეხვედრაზე დასწრების განაცხადს.

საორიენტაციო სესიაზე დასწრების მიზნით დაინტერესებული პირები ავსებენ სტანდარტულ განაცხადის ფორმას,⁴ რომელიც მოიცავს შემდეგ ძირითად ინფორმაციას:

- სახელი და გვარი
- პირადი ნომერი
- ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილის მისამართი
- დაბადების თარიღი
- სქესი
- საკონტაქტო ტელეფონი/მობილური
- ელ. ფოსტა
- საკომუნიკაციო ენა

აღნიშნული ინფორმაცია მიმწოდებელ ორგანიზაციას ეხმარება საორიენტაციო სესიის სათანადოდ დაგეგმვაში.

2.2.1. საორიენტაციო სესია

მიმწოდებელი ორგანიზაცია საორიენტაციო სესიას ახორციელებს გარკვეული რეგულარობით, შევსებული განაცხადის მიღებიდან არაუგვიანეს 30 დღის ვადაში.

⁴ შემუშავებულია

საორიენტაციო სესიას უძღვებიან მიმწოდებელი ორგანიზაციის მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტიაში ჩართული სპეციალისტი/სპეციალისტები ან მინდობით აღზრდის საკითხებში სათანადო ცოდნის მქონე სხვა პირი და მინდობით აღმზრდელად მუშაობის გამოცდილების მქონე პირი. საჭიროების შემთხვევაში, შეხვედრაზე გამოყენებულია თარჯიმნის დახმარება, მათ შორის, ქვესტური ენის თარჯიმნის.

საორიენტაციო სესიის წამყვანი ფორმაა ჯგუფური, რაც მონაწილეებს აძლევს შესაძლებლობას, სესიის ფასილიტატორის გარდა შეხვდნენ მინდობით აღზრდით დაინტერესებულ სხვა პირებს, დაუსვან მათ შეკითხვები, გაეცნონ სხვების მოსაზრებებსა და გამოცდილებას. ჯგუფური საორიენტაციო სესიის მონაწილეთა მაქსიმალური რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 15 მონაწილეს. მონაწილეთა შედარებით მცირე რაოდენობის შენარჩუნება მნიშვნელოვანია სესიის შედარებით ინტერაქტიურ და კითხვა-პასუხის ფორმატში წარმართვისთვის. იმ შემთხვევაში, თუ დაინტერესებული პირის განაცხადის მიღებიდან 30 დღის ვადაში არ გროვდება ჯგუფური საორიენტაციო შეხვედრის ჩატარებისთვის საჭირო მონაწილეთა მინიმალური რაოდენობა (2 მონაწილე), მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს ინდივიდუალურ საორიენტაციო სესიას.

საორიენტაციო სესიის წამყვანი ფორმაა პირისპირ შეხვედრა, რაც იძლევა მონაწილეებთან და მონაწილეებს შორის ეფექტური კომუნიკაციის და ინტერაქციის შესაძლებლობას. გამონაკლის შემთხვევაში, საორიენტაციო სესია შეიძლება განხორციელდეს ონლაინ ფორმატში, თუ ობიექტური მიზეზების გამო, შეუძლებელია დაინტერესებული პირების მობილიზება ერთ ფიზიკურ სივრცეში. ონლაინ ფორმატში საორიენტაციო სესიის განსახორციელებლად აუცილებელი პირობაა მონაწილეებს ჰქონდეთ წვდომა ონლაინ ჩართვისთვის საჭირო ტექნიკურ მოწყობილობაზე, უწყვეტ ინტერნეტზე, საკომუნიკაციო ინტერნეტ პლატფორმაზე და ფლობდნენ ონლაინ ჩართვისთვის აუცილებელ ბაზისურ ციფრულ უნარებს.

საორიენტაციო სესიის საშუალო ხანგრძლივობაა 3 საათი. საორიენტაციო სესიის ხანგრძლივობა შეიძლება ვარიირებდეს მონაწილეთა რაოდენობის შესაბამისად და სტანდარტულად, შემდეგ თემებს/საკითხებს მოიცავს:

- რა არის მინდობით აღზრდა
- რატომ და როგორ ხვდებიან ბავშვები მინდობით აღზრდაში
- რატომ მინდა გავხვდე მინდობით აღმზრდელი
- მინდობით აღმზრდელის ძირითადი ფუნქცია და პასუხისმგებლობები
- მხარდაჭერა, რომელიც მინდობით აღმზრდელს ეწვეათ როგორ გავხვდე მინდობით აღმზრდელი

ცხრილი N - საორიენტაციო სესიის ძირითადი მახასიათებლები

- ⇒ შეხვედრის საშუალო ხანგრძლივობა: 3 სთ.
- ⇒ შეხვედრის ფორმატი: ჯგუფური ან ინდივიდუალური
- ⇒ ჩატარების ფორმატი: პირისპირ ან ონლაინ
- ⇒ ჯგუფში მონაწილეთა მინიმალური რაოდენობა: 2 მონაწილე
- ⇒ ჯგუფში მონაწილეთა მაქსიმალური რაოდენობა: 15 მონაწილე

⇒ შეხვედრის წამყვანები: მინდობით აღზრდის სფეროში სათანადო გამოცდილების მქონე პირი პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი-/ მინდობით აღზრდის სფეროს სპეციალისტი და მინდობით აღმზრდელად მუშაობის გამოცდილების მქონე პირი

საორიენტაციო სესიაზე მონაწილეებს გადაეცემათ ნაბეჭდი მასალა (საინფორმაციო ბროშურა), რომელშიც ასახულია მინდობით აღზრდასთან დაკავშირებული და მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირების შესახებ ძირითადი ინფორმაცია, რომელიც სესიის დროს იყო წარმოდგენილი. ბროშურა ასევე მოიცავს თვით-კითხვარს იმის დასადგენად, თუ რამდენად აკმაყოფილებს პირი კანონით განსაზღვრულ აუცილებელ მოთხოვნებს/პირობებს (მაგ.: ასაკი, ნასამართლეობის არქონა, ჯანმრთელობის მდგომარეობა და ა.შ.) მინდობით აღმზრდელად დარეგისტრირების უფლების მოსაპოვებლად. სამიზნე ტერიტორიული ერთეულის სპეციფიკის გათვალისწინებით, საინფორმაციო ბროშურა ხელმისაწვდომია ქართულ, აზერბაიჯანულ, სომხურ და/ან აღნიშნული ტიპის ინფორმაცია ასევე განთავსებულია მიმწოდებელი ორგანიზაციის ვებ. გვერდზე და/ან ფეისბუქის გვერდზე.

საორიენტაციო სესიის დასრულების შემდეგ, შეხვედრის მონაწილეებს, რომელთაც აქვთ სურვილი გააგრძელონ მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაცია, ავსებენ სტანდარტულ ფორმას (ე.წ. „თანხმობის ფორმა“)⁵. ამ ფორმით პირი ადასტურებს მზაობას, რომ მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელი - მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი, მის ოჯახში განახორციელებს საორიენტაციო ვიზიტს, რაც გულისხმობს ოჯახის შეფასებას და დამატებით კონსულტირებას. ამასთანავე, მონაწილეებს აქვთ შესაძლებლობა შევსებული ფორმა მატერიალური სახით ან ელექტრონული ფორმით წარუდგინონ მიმწოდებელ ორგანიზაციას. თანხმობის ფორმის ელექტრონული ვერსია ასევე ხელმისაწვდომია მიმწოდებელი ორგანიზაციის ვებ. გვერდზე ან/და ფეისბუქის გვერდზე.

2.2.2. საორიენტაციო ვიზიტი ოჯახში

„თანხმობის ფორმის“ შევსებიდან 14 დღის ვადაში, მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს ორგანიზაციის წარმომადგენლის ვიზიტს განმცხადებლის ოჯახში.

ვიზიტის დრო წინასწარ თანხმდება განმცხადებელთან, რათა მაქსიმალურად იყოს შესაძლებელი ვიზიტის განხორციელებისას ოჯახის ყველა წევრთან შეხვედრა- გასაუბრება. ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობაა 2 საათი. ოჯახში საორიენტაციო ვიზიტის მიზანია:

ა) განმცხადებლისთვის და მისი ოჯახის წევრებისთვის დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება მინდობით აღზრდის მომსახურებასა და რეგისტრირების პროცედურაზე და ინდივიდუალური კონსულტაციის გაწევა.

ბ) განმცხადებლის და მისი ოჯახის წევრებთან შეხვედრა და მათი მოლოდინების, შესაძლებლობის და დამოკიდებულებების გარკვევა/შესწავლა მინდობით აღზრდის მიმართ; ასევე, ინფორმაციის მოპოვება განმცხადებლის ოჯახურ გარემოზე (მაგ.: ოჯახური ურთიერთობები/სოციალური ფუნქციონირება, სახლის ფიზიკური გარემო და სხვ.).

⁵ შემუშავებულია

ოჯახში ვიზიტისას, მიმწოდებელი ორგანიზაცია ეფუძნება ზრუნვის სააგენტოს მიერ დამტკიცებულ სტანდარტულ სახელმძღვანელო კითხვარს.⁶

ოჯახში ვიზიტის დროს მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელი შემდეგ ძირითად საკითხებს ფარავს:

- განმცხადებლის ოჯახის წევრები და მათი საქმიანობები.
- განმცხადებლის/მისი ოჯახის წევრების აღზრდის/ბავშვებზე ზრუნვის გამოცდილება.
- ოჯახური ურთიერთობების დინამიკა, თუ ოჯახში არასრულწლოვანია, მისდამი უფროსების მხრიდან გამოვლენილი მიდგომები და სხვ.).
- მიზეზები/მოტივაცია, რის გამოც განმცხადებელი ცდილობს გახდეს მინდობით აღზრდელი, განმცხადებლის მიერ საკუთარი მოტივაციის გაცნობიერება.
- ოჯახის დამოკიდებულება ჯანმრთელობის პრობლემების/შეზღუდული შესაძლებლობის/მწვავე ქცევითი პრობლემების მქონე ბავშვების მიმართ, რომელთაც განსაკუთრებული ზრუნვა ესაჭიროებათ.
- ოჯახის წევრებზე და ოჯახის ამჟამინდელ ცხოვრების წესზე მინდობით აღზრდის პოტენციური გავლენის გაცნობიერება.
- მინდობის აღზრდის მსურველი პირების, მათი ოჯახის წევრების კრიზისებთან/რთულ ცხოვრებისეულ სიტუაციებთან გამკლავების გამოცდილება.
- განმცხადებლის/მისი ოჯახის წევრების ფსიქოლოგიური მზადყოფნა და უნარი იმისა, რომ აიღოს პასუხისმგებლობა ბავშვზე/ ბავშვებზე და უზრუნველყოს ბავშვის ფიზიკური და ემოციური მოთხოვნილებები.
- ბავშვზე ზრუნვის მიმართ დამოკიდებულებები (მაგ.: დისციპლინისადმი მიდგომა, იმ ზომების მნიშვნელობის გაცნობიერება, რომლებიც უზრუნველყოფენ ბავშვებისთვის უსაფრთხო გარემოს და სხვ.).
- განმცხადებლისთვის მინდობით აღზრდის რომელი ფორმაა პრიორიტეტული.
- განმცხადებლის მზაობა ბავშვზე ზრუნვის პროცესში მხარდამჭერ ორგანიზაციებთან, სახელმწიფო უწყებებთან და ბავშვის ბიოლოგიურ ოჯახთან ურთიერთობის მიმართ.
- მუდმივი პროფესიული განვითარების და ტრენინგების გავლის მზაობა.
- განმცხადებლის წუხილები და კითხვები მინდობით აღზრდასთან დაკავშირებით.
- საცხოვრებლის ზოგადი ფიზიკური მდგომარეობა და მახასიათებლები (მაგ.: სახლი/ბინა, საერთო ფართი, ოთახების რაოდენობა, უსაფრთხოების ზომები და სხვ.).

საორიენტაციო ვიზიტის შედეგად:

ა) განმცხადებელი იღებს მეტად ინფორმირებულ გადაწყვეტილებას გააგრძელოს ან შეწყვიტოს მინდობით აღზრდელად რეგისტრირებისთვის საჭირო პროცედურა.

ბ) მიმწოდებელი ორგანიზაცია იღებს პირველად ინფორმაციას განმცხადებლის/მისი ოჯახის მინდობით აღზრდის მომსახურებისთვის შესაბამისობის/შეუსაბამობის შესახებ.

⁶ შემუშავებულია

გ) ოჯახში ვიზიტის დროს შესაძლოა შეივსოს მინდობით აღმზრდელთა მომზადების ტრენინგის გავლის განაცხადიც.

მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელი მინდობის აღზრდის მსურველი პირის ოჯახში ვიზიტის შედეგად შევსებული კითხვარისა და ოჯახის შესახებ მოპოვებული ინფორმაციის საფუძველზე, იღებს გადაწყვეტილებას პირის მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაციისთვის საჭირო შემდგომი პროცედურების გაგრძელების ან შეწყვეტის თაობაზე. მოცემული გადაწყვეტილების ფორმალიზება ხდება წერილობითი ფორმით. იმ შემთხვევაში, თუ ოჯახის პირველადი შეფასების საფუძველზე, მინდობით აღზრდის მსურველ პირს არ ეწევა რეკომენდაცია მინდობით აღმზრდელად დარეგისტრირებისთვის საჭირო შემდგომი პროცედურების გავლაზე, შეფასება უნდა ასახავდეს გადაწყვეტილების დასაბუთებას. დასაბუთება წარმოდგენილია წერილობითი ფორმით, სადაც მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელი ასახავს, თუ რა ობიექტური გარემოებების, თუ სხვა რა ვითარების გამო არ გაეწია მინდობით აღზრდის მსურველ პირს შემდგომი პროცედურების გავლაზე რეკომენდაცია. დასაბუთებაში ასევე მითითებულია, რომ მოცემულ ეტაპზე, რეგისტრაციისთვის შემზღველი გარემოებების აღმოფხვრის შემთხვევაში, მინდობით აღზრდის მსურველ პირს შესაძლებლობა აქვს ხელმეორედ მიმართოს მიმწოდებელ ორგანიზაციას, მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაციისთვის საჭირო პროცედურების გავლის მიზნით. შეფასების ფორმის ერთი ეგზემპლარი გადაეცემა მინდობით აღზრდის მსურველ პირს, ხოლო მეორე ეგზემპლარი ინახება მიმწოდებელი ორგანიზაციის დოკუმენტებში.

მინდობით აღზრდის მსურველი პირის მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაციის შემთხვევაში, მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენლის მიერ ოჯახის შესახებ აღნიშნულ ეტაპზე მოპოვებული ინფორმაცია მიეწოდება ზრუნვის სააგენტოს.

3. პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მომზადება - ტრენინგი

3.1. მინდობით აღმზრდელთა მოსამზადებელი ტრენინგი

საორიენტაციო ეტაპის დასრულების შემდეგ, მიმწოდებელი ორგანიზაცია მინდობით აღზრდით დაინტერესებულ იმ პირებს, რომელთაც მიეცათ რეკომენდაცია მინდობით აღმზრდელად დარეგისტრირებისთვის საჭირო შემდგომი პროცედურების გავლაზე, არეგისტრირებს მოსამზადებელ ტრენინგზე. დაინტერესებული პირების მოსამზადებელ ტრენინგზე რეგისტრირება ხდება შესაბამისი განაცხადის ფორმის შევსებით⁷, რომელიც სხვა ინფორმაციასთან ერთად მოიცავს კანდიდატისთვის პრიორიტეტულ მინდობით აღზრდის ფორმას.

მოსამზადებელი ტრენინგი/ტრენინგები, შექმნილია მინდობით აღმზრდელის აუცილებელი საბაზისო ცოდნითა და უნარებით აღჭურვისთვის - მოსამზადებელი ტრენინგის/ტრენინგების შემდეგ, მონაწილე გადის სტანდარტიზებულ შეფასებას, რათა მოიპოვოს სერტიფიკატი.

⁷ შემუშავებულია

მოსამზადებელი ტრენინგი წარმოადგენს ინსტრუმენტს დაინტერესებული პირების მინდობით აღმზრდელად სერტიფიცირებისთვის და მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირების უფლების მოსაპოვებლად, ამრიგად, მინდობით აღზრდის მსურველი პირების შერჩევის ერთგვარ ფილტრს.

მინდობით აღმზრდელთა მოსამზადებელი ტრენინგი მოიცავს საბაზისო და სპეციალიზებულ ტრენინგ-მოდულებს. სპეციალიზებული ტრენინგი ტარდება საბაზისო ტრენინგის შემდეგ და მისი გავლა მოეთხოვებათ სპეციალიზებულ მინდობით აღმზრდელად დარეგისტრირების მსურველ პირებს, რათა მოიპოვონ მომსახურების გაწევის უფლება განსხვავებული საჭიროების მქონე ბავშვებზე (შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის ან ჯანმრთელობის პრობლემების ან /და ქცევითი პრობლემების მქონე ბავშვი, რომელსაც სპეციფიკური ზრუნვა ესაჭიროება). სპეციალიზებულ ტრენინგს ასევე გადიან გადაუდებელ და ჩამნაცვლებელ მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირების მსურველი პირები. რაც შეეხება ნათესაურ მინდობით აღმზრდელად დარეგისტრირების მსურველ პირებს, ისინი მოსამზადებელ ტრენინგს გადიან მათ ოჯახში ბავშვის განთავსებიდან, 6 თვის ვადაში. ამასთანავე, თუ ნათესაურ მინდობით აღზრდაში განთავსებულია განსხვავებული საჭიროებების მქონე ბავშვი, ნათესაური მინდობით აღმზრდელი გადის საბაზისო და სპეციალიზებულ ტრენინგსაც.

N	მინდობით აღზრდის ტიპი/ფორმა	გასავლელი ტრენინგის ტიპის
1	რეგულარული	საბაზისო
2	სპეციალიზებული	საბაზისო და სპეციალიზებული
4	გადაუდებელი	
5	ჩამნაცვლებელი	
7	ნათესაური	საბაზისო ან საბაზისო + სპეციალიზებული, რაც განისაზღვრება კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე

საბაზისო ტრენინგის გავლის შემდეგ, განმცხადებელს აქვს შესაძლებლობა შეცვალოს გადაწყვეტილება სპეციალიზებული ტრენინგის გავლასთან დაკავშირებით. ამრიგად, სპეციალიზებული ტრენინგის გავლის მსურველი პირების რაოდენობა შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზისო ტრენინგის გავლის შემდეგ.

სამინისტროს დამტკიცებული/შეთანხმებული აქვს ერთი, საბაზისო და ერთი სპეციალიზებული ტრენინგ-მოდული, რომლითაც უნდა იხელმძღვანელოს ყველა მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ. დანართი: მინდობით აღზრდით დაინტერესებულ პირთა მომზადება - სასწავლო გეგმა (საბაზისო), მინდობით აღზრდით დაინტერესებულ პირთა მომზადება - სასწავლო გეგმა (სპეციალიზებული).

დამტკიცებული ტრენინგ-მოდულების რევიზია, ხორციელდება 2-3 წელიწადში ერთხელ და აღნიშნულ პროცესში მონაწილეობის მიღება შეუძლია ყველა იმ მიმწოდებელ ორგანიზაციას, რომელიც ჩართულია მინდობით აღმზრდელების მომზადების პროცესში.

3.2. მინდობით აღმზრდელთა მოსამზადებელი ტრენინგის უზრუნველყოფა

მომზადების საბაზისო ტრენინგზე მონაწილეთა მაქსიმალური დასაშვები რაოდენობაა -12, ხოლო სპეციალიზებულზე - 8 მონაწილე. მიმწოდებელი ორგანიზაცია ვალდებულია ჩაატაროს ტრენინგი, როგორც კი მის სამიზნე ტერიტორიულ ერთეულში/ერთეულებში ტრენინგის მონაწილეთა მინიმალური რაოდენობა (5 კანდიდატი) შეგროვდება. იმ შემთხვევაში, თუ მიმწოდებელი ორგანიზაცია რამდენიმე განსხვავებულ ტერიტორიულ ერთეულში ოპერირებს, მას შეუძლია სხვადასხვა სამიზნე არეალში მცხოვრებ პირებს ერთ რომელიმე ლოკაციაზე ჩაუტაროს ტრენინგი მონაწილეთა მაქსიმალური დასაშვები რაოდენობის დაცვით. დასაბუთებული აუცილებლობის შემთხვევაში, ტრენინგი შეიძლება ჩატარდეს განსაზღვრულ მინიმალურ რაოდენობაზე (5 მონაწილე) ნაკლები მონაწილის არსებობის შემთხვევაშიც. მიმწოდებელი ორგანიზაცია ტრენინგის პოტენციურ მონაწილეებს სულ მცირე, 10 დღით ადრე აცნობს ტრენინგის ჩატარების დროსა და ადგილის შესახებ. მიმწოდებელი ორგანიზაცია დაგეგმილი ტრენინგის შესახებ ინფორმაციას ასევე აწვდის ზრუნვის სააგენტოს.

ტრენინგების უზრუნველყოფისთვის განსაზღვრულ ვადებში, მინდობით აღმზრდელების გარემოებების და ხელმისაწვდომობის მიხედვით, ცალკეულმა მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ შესაძლოა გამოიყენოს ტრენინგის ჩატარების განსხვავებული განრიგი (მაგ.: ზედიზედ ყოველი დღე, მხოლოდ სამუშაო დღეები, უქმე დღეების ჩათვლით და ა.შ.). საბაზისო ტრენინგის ჩატარების მაქსიმალური ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 1 თვეს, ხოლო საბაზისო და სპეციალიზებული ტრენინგის ჩატარების საერთო ხანგრძლივობა 2 თვეს.

ტრენინგის ჩატარებისთვის მიმწოდებელი ორგანიზაცია, უნდა აკმაყოფილებდეს ტრენინგის ჩატარებისთვის აუცილებელ შემდეგ პირობებს:

- ა) -12 მონაწილის განთავსებისთვის საჭირო ტრენინგის ჩასატარებელი სივრცე და ავეჯი.
- ბ) ტრენინგ-კურსით განსაზღვრული ტექნიკური მოწყობილობები (კომპიუტერი, პროექტორი, პროექტორისთვის ეკრანი, ხმის გამამძიერებელი/დინამიკები, და სასწავლო რესურსი/მასალა.
- გ) ტრენინგის დროს კვება (ერთი ყავაზე შესვენება და ერთი ხემსი) რაც დასტურდება მიმწოდებლის მიერ წარმოდგენილი კვების მომსახურების შესყიდვის მიღება-ჩაბარების აქტით
- დ) საჭიროების შემთხვევაში, ტრენინგის მონაწილეების ტრანსპორტირების და საცხოვრებელში/სასტუმროში განთავსება (როდესაც მონაწილეებს ტრენინგის გავლა უწევთ მათი საცხოვრებლიდან დაშორებულ ლოკაციაზე).
- ე) ტრენინგის ჩატარებისთვის საჭირო კომპეტენციების და კვალიფიკაციის მქონე სპეციალისტები/ტრენერები⁸:
 - **სოციალური მუშაკი ან სხვა სპეციალისტი, რომელიც სპეციალიზირებულია** ბავშვთა კეთილდღეობის სფეროში მუშაობის გამოცდილების და მინდობით აღზრდის სისტემის სრულფასოვანი ცოდნა..
 - **ფსიქოლოგი** - კომპეტენცია ბავშვის განვითარებასა და განვითარების დარღვევებში, ფსიქიკური ჯანმრთელობის სფეროსა და ქცევით თერაპიაში.

⁸ გაიწერება აუცილებელი მინიმალური მოთხოვნები, რომლებიც ტრენერებმა უნდა დააკმაყოფილონ

- **პედაგოგი** (სპეციალიზებული ტრენინგის შემთხვევაში) - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვების ჯანმრთელობის მდგომარეობის მართვის გამოცდილებით.
- **ოკუპაციური თერაპევტი** (სპეციალიზებული ტრენინგის შემთხვევაში).
- **მინდობით აღზრდელი** - ტრენერად მოწვეულია მინდობით აღზრდელი, რომელიც მონაწილეებს საკუთარი გამოცდილებიდან გააცნობს გარკვეულ საკითხებს.
- **თარჯიმანი/თარჯიმნები, მათ შორის, ჟესტური ენის თარჯიმანი** - იმ შემთხვევაში, თუ ტრენინგს ესწრება ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენელი, რომელიც საკომუნიკაციო დონეზე არ ფლობს ქართულ ენას ან ჟესტური ენით მოსარგებლე პირი.

3.3. მონაწილეთა შედეგების შეფასება

მიმწოდებელი ორგანიზაცია მომზადების ტრენინგის (საბაზისო და სპეციალიზებული) დასრულებისას ახორციელებს მონაწილეთა შეფასებას სტანდარტიზებული შეფასების მეთოდით, რომელიც მოიცავს მინდობით აღზრდის მსურველი პირების დამოკიდებულებების, ცოდნის და უნარების, ასევე, ტრენინგის პროცესში მათი ჩართულობის ხარისხის და დასწრების შეფასებას. შეფასება ეფუძნება მინდობით აღზრდელთა კომპეტენციების ჩარჩოს და წინასწარ განსაზღვრულია ტრენინგ-მოდულებით.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია, მინდობით აღზრდის მსურველ პირებს, რომლებმაც წარმატებით გაიარეს მოსამზადებელი კურსი, გადასცემს სერტიფიკატს, რომლის ფორმაც დამტკიცებულია სააგენტოს დირექტორის სამართლებრივი აქტით. სერტიფიკატი მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა დოკუმენტებთან ერთად, მინდობით აღზრდის მსურველმა პირმა უნდა წარუდგინოს სააგენტოს რეგისტრაციისათვის.

იმ შემთხვევაში, თუ მონაწილემ ყველა კომპონენტით შეფასების შედეგად ვერ გადალახა ტრენინგის წარმატებულად დასრულებისთვის განსაზღვრული მინიმალური ზღვარი, მას შესაძლებლობა აქვს კიდევ ერთხელ გაიაროს მოსამზადებელი ტრენინგი და მიიღოს შეფასება.

იმ შემთხვევაში, თუ ტრენინგის მონაწილემ ვერ გადალახა ზღვრული შეფასება (51 ქულა) და მიიღო 41-50 ქულა, მას ეძლევა ტესტის განმეორებით ჩაბარების უფლება.

იმ შემთხვევაში, თუ ტრენინგის მონაწილემ ვერ გადალახა ზღვრული შეფასება (51 ქულა) და მიიღო მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, მან განმეორებით უნდა გაიაროს ტრენინგ-კურსი.

ზრუნვის სააგენტოს ცენტრალურ რეესტრში ასახვის მიზნით, მიმწოდებელი ორგანიზაცია მოსამზადებელი სატრენინგო კურსის დასრულებიდან მაქსიმუმ 14 დღის ვადაში, ზრუნვის სააგენტოს აწვდის ინფორმაციას იმ პირების შესახებ, რომლებმაც გაიარეს ტრენინგი და ყველა კომპონენტის მიხედვით მიღებული შეფასების შედეგად გადალახეს სერტიფიცირებისთვის განსაზღვრული მინიმალური ზღვარი. მიმწოდებელი ორგანიზაცია ეხმარება მონაწილეებს დარეგისტრირების საჭირო პროცედურის გავლაში.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია აწარმოებს მის მიერ მოძიებული, შეფასებული და მომზადებული მინდობით აღზრდის მსურველი პირების საინფორმაციო ბაზას. აღნიშნულ ელექტრონულ ბაზაში აისახება მომზადებული პირების შესახებ ინფორმაცია (სახელი, გვარი, საკონტაქტო ინფორმაცია, მისამართი, რეგისტრაციის თარიღი, ტრენინგის (რეგულარული/სპეციალიზირებული) გავლის თარიღი, სერტიფიკატის ნომერი, შექმნილი კომპეტენცია/შეფასების შედეგები ყველა კომპონენტის მიხედვით. აღნიშნული მონაცემები ინახება კანონით გათვალისწინებული ვადით.

4. პოტენციურ მინდობით აღზრდელთა ზრუნვის სააგენტოში რეგისტრაცია

4.1. პოტენციურ მინდობით აღზრდელთა ზრუნვის სააგენტოსადმი რეგისტრაციისთვის მიმართვა

მიმწოდებელი ორგანიზაცია, მინდობით აღზრდის მსურველი პირების სერტიფიცირების შემდეგ, კიდევ ერთხელ ახდენს მათ ინფორმირებას ზრუნვის სააგენტოში რეგისტრირების თაობაზე. იგი ასევე უზრუნველყოფს მის მიერ რეკრუტირებული და სერტიფიცირებული მინდობით აღზრდის მსურველი პირების, ზრუნვის სააგენტოსთვის მიმართვაში მხარდაჭერას ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილების მიხედვით, მინდობით აღზრდელად რეგისტრაციის მიზნით. მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოს გადასცემს მინდობით აღზრდის მსურველ პირებზე/მათ ოჯახებზე საკონსულტაციო ვიზიტის შედეგად მოპოვებულ ინფორმაციას/შევსებულ კითხვარებს, ასევე, მოსამზადებელი ტრენინგის გავლის შემდეგ მონაწილის შეფასების შედეგებს.

4.2. ზრუნვის სააგენტოს მიერ პოტენციური მინდობით აღზრდელის შეფასება

იმ შემთხვევაში, თუ ბავშვის მინდობით აღზრდის მსურველი პირი აკმაყოფილებს მინდობით აღზრდელის მიმართ განსაზღვრულ მოთხოვნებს, „მინდობით აღზრდის წესის“ თანახმად, ზრუნვის სააგენტოსთვის დოკუმენტაციის სრულყოფილად წარდგენიდან არა უმეტეს 20 სამუშაო დღისა, ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი ახორციელებს მინდობით აღზრდის მსურველი პირის/ოჯახის შეფასებას და წერს დასკვნას. შეფასების პროცესში სოციალური მუშაკი უფლებამოსილია ნებისმიერი წყაროდან მოიპოვოს საჭირო ინფორმაცია მინდობით აღზრდის მსურველი პირის ან მისი ოჯახის წევრ(ებ)ის პერსონალური და სხვა მონაცემების შესახებ. ასეთ წყაროდ შეიძლება ჩაითვალოს მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ კონკრეტული მინდობით აღზრდის მსურველ პირზე მოპოვებული ინფორმაცია, რომელიც მოიცავს, მინდობით აღზრდის მსურველი პირის ოჯახის შემადგენლობისა და ოჯახური ურთიერთობების, მინდობით აღზრდის მოტივებისა და ოჯახის წევრების მოლოდინების შესახებ ინფორმაციას, ასევე, მინდობით აღზრდელის საცხოვრებელი გარემოს აღწერას - ფართის მოცულობა, უსაფრთხოების დაცვის საკითხები, სანიტარული კვანძის მდგომარეობა. მიმწოდებელი ორგანიზაცია, ზრუნვის სააგენტოს ასევე გადასცემს მომზადების პროცესში მინდობით აღზრდის მსურველი პირების მიერ ტრენინგებზე გამოვლენილ დამოკიდებულებებსა და მიდგომებს სხვადასხვა საჭიროებისა და გამოცდილების მქონე ბავშვების მიმართ, ასევე, გადამზადებისას შეძენილი ცოდნის (პრე/პოსტ ტესტის შედეგი) შეფასების შედეგებს. ზრუნვის სააგენტო, სერტიფიცირებული მინდობით აღზრდის მსურველი პირის შეფასების შედეგად მიღებულ გადაწყვეტილებას (დადებითს/ უარყოფითს) აცნობს მიმწოდებელს.

4.3. მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაცია

ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი, მინდობით აღზრდის მსურველი პირის/ოჯახის შეფასების საფუძველზე მომზადებული დასკვნიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში იღებს გადაწყვეტილებას მინდობით აღზრდის მსურველი პირის მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაციაზე ან რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ. მოცემული გადაწყვეტილება განმცხადებელს მიეწოდება 5 სამუშაო დღის ვადაში.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოსგან მოიპოვებს ინფორმაციას იმ პირების მინდობით აღმზრდელად რეგისტრაციის შესახებ, რომელიც თავად მოიზიდა, ჩართო საორიენტაციო შეხვედრაში, განახორციელა ოჯახში ვიზიტი, მოამზადა და დადებითად შეაფასა. მინდობით აღმზრდელად დარეგისტრირებული პირის შესახებ ინფორმაცია აისახება მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ წარმოებულ დარეგისტრირებულ მინდობით აღმზრდელთა რეესტრში.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია, რომელიც პასუხისმგებელია კონკრეტულ ტერიტორიულ ერთეულში (რეგიონი/მუნიციპალიტეტი) მინდობით აღზრდის მსურველის პირების მოძიება-მოზიდვის, ორიენტირებისა და მომზადების თითოეული ციკლის დასრულების შემდეგ, ზრუნვის სააგენტოს წარუდგენს ანგარიშს, სპეციალური ფორმის მიხედვით, სადაც გარდა ზოგადი ინფორმაციისა (იურიდიული პირის დასახელება, მისამართი, პასუხისმგებელი პირი, საიდენტიფიკაციო კოდი, საკონტაქტო ინფორმაცია, სამოქმედო გეოგრაფიული არეალი), დეტალურად არის წარმოდგენილი იმ კონკრეტული აქტივობების ჩამონათვალი და აღწერა, რომელიც ორგანიზაციამ განახორციელდა ციკლის თითოეულ ეტაპზე და მინდობით აღზრდის მსურველი რამდენი პირი მონაწილეობდა შეთავაზებულ აქტივობებში. დეტალურად არის მოცემული ინფორმაცია, მინდობით აღზრდის რამდენმა პირმა გაიარა (სრულად) მოსამზადებელი კურსი და მათგან, რამდენმა პირი იყო ჩართული საბაზისო (რეგულარული), რამდენი სპეციალიზებულ მოსამზადებელ კურსებში. ანგარიშს, თან უნდა ახლდეს (შესაძლებელია, დანართის სახით) იმ მინდობით აღზრდის მსურველი პირების სახელობითი სია (სახელი, გვარი), ასევე დამატებითი ინფორმაცია (დაბადების თარიღი, საცხოვრებელი მისამართი, პირადი ნომერი, მომზადების კურსის ტიპი, დასწრების ფურცლები), რომლებმაც წარმატებით გაიარეს მომზადების კურსი და გადაეცათ სერტიფიკატები.

ზრუნვის სააგენტო, მიმწოდებელი ორგანიზაციისთვის, განხორციელებული საქმიანობების ანაზღაურებას ახდენს იმ შემთხვევაში, თუ ამ ორგანიზაციის მიერ მოძიებული და სერტიფიცირებული მინდობით აღზრდის მსურველი პირი/პირები დარეგისტრირდებიან სააგენტოს მიერ მინდობით აღმზრდელად. ანუ, ანაზღაურება დამოკიდებულია იმაზე, მინდობით აღზრდით დაინტერესებული რამდენი სერტიფიცირებული პირი დარეგისტრირდება მინდობით აღმზრდელად. რაც შეეხება ანაზღაურების ტარიფს, იგი დამოკიდებულია მინდობით აღზრდის ფორმაზე, კერძოდ, მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ სერტიფიცირებული პირებიდან რამდენი დარეგისტრირდა

რეგულარულ მინდობით აღმზრდელად და რამდენი სპეციალიზებულ მინდობით აღმზრდელად.

5. მინდობით აღმზრდელ ოჯახში ბავშვის განთავსება - ბავშვის და ოჯახის თავსებადობის შეფასება და მომზადება

5.1. ბავშვის და ოჯახის თავსებადობის შეფასება

სააგენტოს სოციალური მუშაკის მიერ სახელმწიფო ზრუნვის სიტემაში განთავსებაზე სასამართლოს გადაწყვეტილების მქონე ბავშვის ინდივიდუალური საჭიროებებისა და ბიოლოგიურ გარემოს საცხოვრებელი ადგილის გათვალისწინებით (თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ბავშვის საუკეთესო ინტერესებს), იწყება მინდობით აღზრდელი კანდიდატების მოძიება. ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი, ცენტრალურ რეესტრიდან ავლენს სათანადო უნარებისა და გამოვლენილი ბავშვის მახასიათებლების (ასაკი, სქესი, ეროვნება, აღმსარებლობა, ჯანმრთელობის მდგომარეობა) სურვილის მქონე მინდობით აღმზრდელს/აღმზრდელებს. ბავშვისთვის საუკეთესო მინდობით აღმზრდელი პირის შერჩევის მიზნით, - სოციალურ მუშაკს შესაძლებლობა აქვს გაეცნოს მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ მომზადებულ მინდობით აღმზრდელების პორტფოლიოებს, რომლებიც ხელმისაწვდომია ზრუნვის სააგენტოსთვის. საჭიროების შემთხვევაში, ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი, მიმწოდებელი ორგანიზაციისგან მოიპოვებს დამატებით ინფორმაციას ბავშვის განთავსების მიზნით შერჩეული მინდობით აღმზრდელი კანდიდატის/კანდიდატების შესახებ.

ნათესაური მინდობითი აღზრდის შემთხვევაში, მიმწოდებელი ორგანიზაციის მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი ერთვება ზრუნვის სააგენტოს მიმართვის საფუძველზე, მას შემდეგ, რაც ნათესაურ მინდობით აღმზრდელ ოჯახში ბავშვის განთავსების თაობაზე გადაწყვეტილებას მიიღებს უფლებამოსილი ორგანო.

ზრუნვის სააგენტოს მიერ ბავშვის მინდობით აღმზრდელ ოჯახში განთავსების შემდეგ, სააგენტოს სოციალური მუშაკი უკავშირდება მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელს, რომელსაც ატყობინებს ბავშვის გადაყვანის ფაქტს და ეს უკანასკნელი, არაუგვიანეს 2 კალენდარული დღისა, ახორციელებს სატელეფონო კონტაქტს მინდობით აღმზრდელთან მის მხარდაჭერასთან დაკავშირებული საჭიროებების განსაზღვრისა და მინდობით აღმზრდელისთვის პირველადი კონსულტაციის გაწევის მიზნით.

6. მინდობით აღზრდელთა უწყვეტი გაძლიერება და პროფესიული მხარდაჭერა

მინდობით აღზრდის მომსახურების ხარისხის და მინდობით აღზრდაში მყოფი ბავშვების კეთილდღეობის უზრუნველყოფის მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი მინდობით აღზრდელების კომპეტენციების უწყვეტი განვითარება-გაძლიერებაა რეგისტრაციის/დასაქმების შემდგომი ინდივიდუალური პროფესიული მხარდაჭერის/კონსულტირების და ტრენინგების უზრუნველყოფით.

რეგისტრირებული მინდობით აღზრდელების უწყვეტ პროფესიულ გაძლიერებას მის სამიზნე ტერიტორიულ ერთეულში უზრუნველყოფს მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოსთან მჭიდრო კოორდინაციით.

6.1. მინდობით აღზრდის მომსახურების პროფესიული მხარდაჭერა

პროფესიული მხარდაჭერა მოიაზრებს არაავტორიტარულ, ორმხრივ კომუნიკაციასა და თანამშრომლობაზე დაფუძნებულ მიდგომას და ფოკუსირებულია მინდობით აღზრდაში არსებული საჭიროებების/გამოწვევების იდენტიფიცირებაზე, პრობლემის გადაჭრის ხელშეწყობასა და მინდობით აღზრდელის გაძლიერებაზე. პროფესიული მხარდაჭერის მთავარი ამოცანაა, ხელი შეუწყოს მინდობით აღზრდელს საკუთარი როლის გაცნობიერებაში ბავშვის განვითარების, უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფის პროცესში და თანმიმდევრული, მაღალი ხარისხის ზრუნვის განხორციელებაში. ამასთანავე, პროფესიული მხარდაჭერის ამოცანაა გაზარდოს მინდობით აღზრდელების წვდომა მათთვის საჭირო რესურსებზე, ინფორმაციასა და რჩევაზე. პროფესიული მხარდაჭერა მოიცავს მომსახურებაში ცვლილებებისთვის თვალის მიდევნებასაც, მაგრამ მიზნად არ ისახავს მინდობით აღზრდელი ოჯახის მონიტორინგს.

მინდობით აღზრდის მომსახურების პროფესიულ მხარდაჭერას მის სამიზნე ტერიტორიულ ერთეულში ზრუნვის სააგენტოს მიერ განსაზღვრული პასუხისმგებლობების ფარგლებში, უზრუნველყოფს მიმწოდებელი ორგანიზაცია. მიმწოდებელი ორგანიზაცია თავისი საქმიანობას ახორციელებს ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკთან მჭიდრო თანამშრომლობითა და კოორდინაციით და ზრუნვის სააგენტოს მიერ დამტკიცებული „ქცევის კოდექსის“⁹ თანახმად.

6.1.1. მიმწოდებელი ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობები და პასუხისმგებლობები პროფესიული მხარდაჭერის ფარგლებში

- ⇒ უწყვეტი პროფესიული მხარდაჭერის გაწევისთვის შესაბამისი სპეციალისტების უზრუნველყოფა. მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტს, რომელიც პასუხისმგებელია ცალკეულ მინდობით აღზრდელ ოჯახზე. პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი შეიძლება იყოს

⁹ შემუშავდება პროექტის შემდეგ ეტაპზე

სოციალური მუშაკი, ფსიქოლოგი ან რომელიმე მომიჯნავე სფეროს სპეციალისტი, რომელიც ფლობს შესაბამის კომპეტენციებს ბავშვის განვითარებისა და კეთილდღეობის საკითხებში და აკმაყოფილებს აღნიშნული პოზიციისთვის განსაზღვრულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს¹⁰. საჭიროების შემთხვევაში, მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მინდობით აღმზრდელს დამატებითი სპეციალისტების (მაგ.: ოკუპაციური თერაპევტი, ქცევითი თერაპევტი, ფსიქიატრი) საკონსულტაციო მომსახურებით,¹¹ როდესაც თემში არ არის ან დროულად არ არის ხელმისაწვდომი სათანადო სპეციალისტების საკონსულტაციო მომსახურება. აღნიშნული საჭიროება განსაკუთრებით სპეციალიზებული მინდობით აღზრდის შემთხვევაში შეიძლება დადგეს.

⇒ **მინდობით აღმზრდელი ოჯახისთვის უწყვეტი პროფესიული მხარდაჭერის გაწევა.** მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მინდობით აღმზრდელ ოჯახში პროფესიული მხარდაჭერის რეგულარულ ვიზიტებს და სხვა ტიპის საკონსულტაციო-საინფორმაციო დახმარებას (მაგ.: სატელეფონო/ონლაინ კონსულტაცია, ინფორმაციის, მასალის მიწოდება სხვადასხვა საკითხზე). მიმწოდებელი ორგანიზაციის სამუშაო საათებში მინდობით აღმზრდელს შეუზღუდავად უნდა ჰქონდეს წვდომა მისთვის საჭირო პროფესიულ მხარდაჭერაზე, რომელზეც უშუალოდ მიმწოდებელი ორგანიზაციის პასუხისმგებლობაში შედის. საჭიროების შემთხვევაში (მაგ.: უამინდობა, შიდა საქალაქო ტრანსპორტის არარსებობა ან შეყოვნებული მუშაობა და სხვ.), მიმწოდებელი უზრუნველყოფს სპეციალისტის/ების ტრანსპორტირებას მინდობით აღმზრდელ ოჯახში.

- მიმწოდებელი ორგანიზაცია ასევე პასუხისმგებელია მუდმივად მოიძიოს და მინდობით აღმზრდელებს მიაწოდოს ინფორმაცია იმ რესურსებისა და ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც მათთვის (მაგ.: ინფორმაცია ორგანიზაციებზე, რომლებიც სხვადასხვა კუთხით მინდობით აღზრდის საკითხებზე მუშაობს, ახორციელებს მოხალისეობრივ საქმიანობას, ატარებს სხვადასხვა თემატურ ტრენინგს, მშობლების გაძლიერების ღონისძიებებს, აქვს სხვადასხვა ტიპის აქტივობები ბავშვებისთვის, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისთვის და სხვ.).

⇒ **მომსახურების მართვა/საქმის წარმოება.** მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მინდობით აღზრდის შემთხვევების განაწილებას პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტებზე, მომსახურებასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის წარმოებას (მაგ. განხორციელებული ვიზიტების და სხვა მხარდამჭერი ღონისძიებების აღრიცხვა, პროფესიული მხარდამჭერების ყოველთვიური ანგარიშები) და ზრუნვის სააგენტოსთვის ყოველთვიურად წარსადგენი ანგარიშების მომზადებას (განხორციელებული პროფესიული მხარდაჭერის ამსახველი და ფინანსური დოკუმენტაცია).

¹⁰ მომზადდება პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტის საკვალიფიკაციო მოთხოვნები

¹¹ აღნიშნული საკონსულტაციო მხარდაჭერა არ გულისხმობს სხვადასხვა სპეციალისტის განგრძობით მომსახურებას და ბავშვთან უშუალო მუშაობას.

მიმწოდებელი ორგანიზაცია აწარმოებს მის კოორდინირებაში მყოფი მინდობით აღმზრდელების ელექტრონულ ბაზას და პორტფოლიოს, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას: ა) მინდობით აღმზრდელად ყოფნის ისტორია/წინარე გამოცდილება (რამდენი წელია მინდობით აღზრდაში, რამდენ ბავშვს და რა საჭიროებებით მიაწოდა/აწოდებს მომსახურებას და ა.შ. (ბავშვზე ინფორმაციის კონფიდენციალურობის დაცვით); ბ) მინდობით აღმზრდელის მიერ გავლილი ტრენინგები (ტრენინგის თემატიკა, საათობრივი დატვირთვა, შედეგები/შეფასება); გ) მინდობით აღმზრდელზე/მის ოჯახურ გარემოზე მისივე აქტიური მონაწილეობით მომზადებული ფოტო/ვიდეო მასალა, რომელიც ქმნის ოჯახის შესახებ ნათელ წარმოდგენას და რომელსაც ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი გამოიყენებს ბავშვის განთავსებისთვის მოსამზადებლად. აღნიშნული ვიდეო/ფოტო მასალა მოიცავს: აღმზრდელის/ოჯახის წევრების მიერ საკუთარი თავის გაცნობას, სახლის ფიზიკური გარემოს, ბავშვისადმი მისალმებას და სხვ. დ) პროფესიული მხარდაჭერის გეგმას, პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტების დროს შევსებულ ფორმა/კითხვარებს და ვიზიტების ოქმებს; ე) მინდობით აღმზრდელის ზოგად დახასიათებას, რომელიც აღწერს მინდობით აღმზრდელის პროფესიული განვითარების პროგრესს, თანამშრომლობის მზაობას პროფესიული მხარდაჭერის პროცესში, მინდობით აღზრდაში მომხდარ მნიშვნელოვან/საყურადღებო მოვლენებს; ვ) მინდობით აღზრდაში მყოფი ბავშვისთვის/ბავშვთან ერთად განხორციელებულ მნიშვნელოვან ღონისძიებებს და სხვა ინფორმაციას, რომლის პორტფოლიოში შეტანის საჭიროებასაც ხედავს მიმწოდებელი ორგანიზაცია, მინდობით აღმზრდელი ან/და ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი. მინდობით აღმზრდელების პორტფოლიოები ხელმისაწვდომია ზრუნვის სააგენტოსთვის. იმის გათვალისწინებით, რომ პორტფოლიოს განახლება პერიოდულად ხდება მასში მინდობით აღმზრდელთან დაკავშირებული ახალი ინფორმაცია/გარემოების (მაგ. ახლად გავლილი ტრენინგი) შეტანით, მნიშვნელოვანია, რომ ზრუნვის სააგენტოს ჰქონდეს წვდომა განახლებულ პორტფოლიოებზე.

⇒ **მინდობით აღმზრდელების მხარდაჭერის ჯგუფის/ჯგუფების ფორმირება და ფასილიტაცია.** პროფესიული მხარდაჭერისა და გაძლიერების ფარგლებში, მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მის კოორდინირების ქვეშ მყოფი მინდობით აღმზრდელების მხარდაჭერის ჯგუფის ფორმირებას და გარკვეული რეგულარობით შეხვედრების ფასილიტაციას. მხარდაჭერის ჯგუფის ფორმირება შესაძლოა მოხდეს მინდობით აღზრდის ფორმის მიხედვით (მაგ.: სპეციალიზებული მინდობით აღმზრდელები გაერთიანდნენ ერთ ჯგუფად). აღნიშნული შეხვედრების დროს მინდობით აღმზრდელებს ერთმანეთთან შეხვედრის, გამოცდილების, წუხილების, წარმატების და რჩევების გაზიარების შესაძლებლობა ეძლევათ. მხარდაჭერის ჯგუფის შეხვედრების რეკომენდებული სიხშირეა 3 თვეში ერთხელ და მისი უპირატესი ფორმაა პირისპირ შეხვედრები (საჭიროების შემთხვევაში, შეიძლება ჩატარდეს ონლაინ ფორმატში).

რეკომენდებულია, რომ ჯგუფში მონაწილეთა მაქსიმალური რაოდენობა არ აღემატებოდეს 8-ს მონაწილეს. შეხვედრების ხანგრძლივობა შესაძლოა ვარიირებდეს მონაწილეთა რაოდენობის და განსახილველი საკითხების მიხედვით, თუმცა, რეკომენდებულია, რომ არ აღემატებოდეს 3 საათს. მხარდაჭერის ჯგუფის შეხვედრას ფასილიტაციას უწევს პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი (შესაძლოა ერთზე მეტი ფასილიტატორი ჰყავდეს). მხარდაჭერის ჯგუფის შეხვედრები ხორციელდება მონაწილეებისთვის უსაფრთხო გარემოში კონფიდენციალობის სრული დაცვით და აღნიშნული მიზნით შემუშავებული გზამკვლევის მიხედვით.¹²

- ⇒ **მინდობით აღმზრდელის თემში/სამეზობლოში მინდობით აღმზრდელის მხარდამჭერი ღონისძიებების განხორციელება.** საჭიროების შემთხვევაში (მაგ.: როდესაც მინდობით აღმზრდელი ოჯახის სამეზობლო ნეგატიურად არის განწყობილი მინდობით აღმზრდელის/მინდობით აღზრდაში მყოფი ბავშვის/ბავშვების მიმართ), სხვადასხვა ღონისძიების/ზომების გამოყენებით, მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნავს მინდობით აღმზრდელის თემში/სამეზობლოში მინდობით აღზრდის მიმართ ცნობიერების ამაღლებასა და მინდობით აღმზრდელის/აღსაზრდელის მიმართ დადებითი დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებაზე.
- ⇒ **რეგისტრირებული მინდობით აღმზრდელების შენარჩუნება.** მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნავს მის სამიზნე ტერიტორიულ ერთეულში მინდობით აღმზრდელების მოტივაციის და მინდობით აღზრდის სისტემასთან მიკუთვნილობის შენარჩუნებაზე. სულ მცირე, 3 თვეში ერთხელ უკავშირდება იმ რეგისტრირებულ მინდობით აღმზრდელებს, რომლებთანაც არ მომხდარა ბავშვის განთავსება და ამოწმებს მინდობით აღმზრდელების/მათ ოჯახებში არსებულ გარემოებებს (ხომ არ მომხდარა რაიმე მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რამდენად ინარჩუნებენ მინდობით აღმზრდელად ყოფნის მზაობას, მიზეზების დაზუსტება, თუ რატომ ვერ მოხდა ამ დრომდე ოჯახში ბავშვის განთავსება, თუ თავად თქვეს უარი ბავშვის მიღება-განთავსებაზე, რა იყო ამის მიზეზი და სხვ.).
- ⇒ **საკუთარი მომსახურების ხარისხის მონიტორინგი.**¹³ წელიწადში ერთხელ, მიმწოდებელი ორგანიზაცია ახორციელებს საკუთარი საქმიანობის ხარისხის მონიტორინგს, რომელიც მოიცავს ა) რაოდენობრივ და ბ) თვისებრივ მონაცემებს: რამდენ მინდობით აღმზრდელს გაეწია მომსახურება - ა) განხორციელებული პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტების რაოდენობა, სხვა ტიპის საკონსულტაციო მომსახურების რაოდენობა, ჩატარებული მხარდაჭერის ჯგუფები/მონაწილეთა რაოდენობა, ჩატარებული პროფესიული გაძლიერების ტრენინგები/მონაწილეთა რაოდენობა და სხვ. ბ) შეფასება/უკუკავშირი მინდობით აღმზრდელებისგან; შეფასება/უკუკავშირი ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკისგან/მუშაკებისგან; თვითშეფასების კითხვარი; თემატიკა/საკითხები, რა მიმართულებითაც მინდობით

¹² პროტოკოლი შემუშავებულია

¹³ ხარისხის მონიტორინგის ინსტრუმენტები შემუშავდება პროექტის სხვა ეტაპზე

აღმზრდელებს გაეწიათ კონსულტაცია. ოპერირების დაწყების პირველ წელს, რეკომენდებულია, მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ მონიტორინგი განახორციელოს წლის მანძილზე ორჯერ.

საკუთარი სპეციალისტების განვითარება-გადლიერება. მიმწოდებელი ორგანიზაცია მუდმივად ზრუნავს საკუთარი პერსონალის განვითარებასა და ცოდნის განახლებაზე და უზრუნველყოფს მათთვის პროფესიულ განვითარებასთან დაკავშირებული ტრენინგებისა და მეთოდოლოგიური რესურსის ხელმისაწვდომობას. ახალი სპეციალისტის დაქირავების შემთხვევაში, ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მის სრულფასოვან ინსტრუქტაჟს და პირველი სამი თვის მანძილზე, პროფესიულ ზედამხედველობას უკვე გამოცდილი კოლეგის მხრიდან. თვეში ერთხელ, ხორციელდება პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტების შიდა სამუშაო შეხვედრები, რომლის ფარგლებშიც თანამშრომლები განიხილავენ საკუთარ საქმიანობასთან დაკავშირებულ გამოწვევებს, პრობლემურ შემთხვევებს (კონფიდენციალობის დაცვით) და პრობლემის გადაჭრის გზებს. ორგანიზაციას ასევე შემუშავებული აქვს, საჭიროების შემთხვევაში, ერთი სპეციალისტიდან მეორეზე შემთხვევის გადაბარების ეფექტური პროცედურაც.

⇒ **მჭიდრო კოორდინაცია ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკთან.** პროფესიული მხარდაჭერა ხორციელდება შემთხვევის მმართველ სოციალურ მუშაკთან შეთანხმებით და მჭიდრო კოორდინაციით. მინდობით აღზრდის პროფესიულ მხარდაჭერასა და ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკს შორის პასუხისმგებლობები მკვეთრად გამიჯნულია, რაც გულისხმობს, რომ ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი ასრულებს ყველა იმ ვალდებულებას, რაც განსაზღვრულია საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2017 წლის №01-72/ნ ბრძანებით მინდობით აღზრდის წესის დამტკიცების შესახებ და №01-238/ო ბრძანებით მინდობით აღზრდის მომსახურების სტანდარტების დამტკიცების შესახებ, ხოლო მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი უზრუნველყოფს მითითებული ნორმატიული აქტებით მინდობით აღმზრდელისთვის განსაზღვრული საქმიანობების სათანადო ხარისხით განხორციელების მხარდაჭერას. აუცილებელია, რომ ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკსა და მინდობით აღზრდის პროფესიულ მხარდაჭერს კარგად ჰქონდეთ გაცნობიერებული ერთმანეთის ფუნქცია-მოვალეობები და პროფესიული პასუხისმგებლობის საზღვრები. ამასთანავე, მნიშვნელოვანია, რომ მინდობით აღმზრდელებიც სათანადოდ იყვნენ ინფორმირებული და სწორი მოლოდინები ჰქონდეთ სააგენტოს სოციალური მუშაკისა და მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტის/მიმწოდებელი ორგანიზაციის ფუნქციებისა და პასუხისმგებლობების შესახებ. აღნიშნული საკითხი გათვალისწინებულია მომზადების ტრენინგის ფარგლებში და საჭიროების შემთხვევაში, მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს, მინდობით აღმზრდელების დამატებით

ინფორმირებას და სწორი მოლოდინების ფორმირებას უშუალოდ მომსახურების გაწევის პროცესშიც.

ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკს და მინდობით აღზრდის პროფესიულ მხარდამჭერს შორის დამყარებულია თანამშრომლობითი და კოორდინირებული ურთიერთობა, რომელიც მოიცავს:

- ინფორმაციის გაცვლის მიზნით, ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკსა და მინდობით აღზრდის პროფესიულ მხარდამჭერს შორის შეთანხმებული რეგულარობით (მაგ.: თვეში ერთხელ), ხოლო საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშედ, ტარდება სამუშაო შეხვედრები (პირისპირ ან/და ონლაინ ფორმატებში). აღნიშნული ხელს უწყობს, მხარეებს შორის მინდობით აღზრდის შემთხვევის დინამიკის შეფასებას, ასევე, მხარდაჭერის შემდგომი აქტივობების განსაზღვრას.
- მოთხოვნის თანახმად, მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკს აწვდის პროფესიულ მხარდაჭერასთან/მინდობით აღმზრდელთან დაკავშირებულ ინფორმაციას/დოკუმენტაციას.
- მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტების ანგარიშების ხელმისაწვდომობას ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკისთვის.
- ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკის მიმართვის თანახმად, მიმწოდებელი ორგანიზაცია მინდობით აღზრდაში ახორციელებს საჭიროებით განპირობებულ ვიზიტს.
- მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკს აცნობს და უთანხმებს მინდობით აღმზრდელი ოჯახის მხარდაჭერის გეგმას და ოჯახში ვიზიტების განრიგს, რომელიც დასტურდება ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკის მიერ. მხარდაჭერის გეგმაში განსახორციელებელი ყველა მნიშვნელოვანი ცვლილება თანხმდება სააგენტოს სოციალურ მუშაკთან. ბავშვის განთავსებიდან ექვსი თვის თავზე, გადაიხედება და განახლდება მინდობით აღზრდის მხარდაჭერის გეგმა. საჭიროების შემთხვევაში, მხარდაჭერის გეგმისა და/ან განრიგის გადახედვა უფრო ნაკლებ ვადაშიც შეიძლება განხორციელდეს.
- მიმწოდებელი ორგანიზაცია პროფესიული მხარდაჭერის პროცესში გამოვლენილ ყველა მნიშვნელოვან ინფორმაციას/გარემოებას, რომელსაც მოიპოვებს მინდობით აღმზრდელისგან/მისი ოჯახის წევრებისგან, მინდობით აღზრდაში მყოფი ბავშვისგან თუ პირადი დაკვირვებით, როგორც ზეპირი, ასევე, წერილობითი სახით დაუყოვნებლად აცნობს ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკს.
- იმ შემთხვევაში, თუ პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტისთვის/მიმწოდებელი ორგანიზაციისთვის ხელმისაწვდომი ხდება ინფორმაცია ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკის მიერ მინდობით აღზრდასთან დაკავშირებული საკუთარი პასუხისმგებლობების არასათანადოდ შესრულების/შეუსრულებლის შესახებ, რაც არღვევს მინდობით აღზრდელის/მინდობით აღმზრდელის უფლებებს,

მიმწოდებელი ორგანიზაცია ვალდებულია აღნიშნულის შესახებ ინფორმაცია წერილობითი სახით მიაწოდოს ზრუნვის სააგენტოს.

- მიმწოდებელი ორგანიზაციის მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი, ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკთან ათანხმებს დამატებითი სპეციალისტების ჩართვის საჭიროებას.
- ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკი მიმწოდებელ ორგანიზაციას/მინდობით აღზრდის პროფესიულ მხარდაჭერს აცნობს ბავშვთან და მინდობით აღზრდასთან დაკავშირებულ იმ საკვანძო ინფორმაციას/დოკუმენტაციას, რომელიც აუცილებელია პროფესიული მხარდაჭერის ფარგლებში განსაზღვრული საქმიანობის განსახორციელებლად და რომელმაც გავლენა შეიძლება იქონიოს პროფესიულ მხარდაჭერის კურსზე.

6.1.1. პროფესიული მხარდაჭერის უზრუნველყოფა

პროფესიული მხარდაჭერის სფეროები

პროფესიული მხარდაჭერისას, რომელიც მოიცავს როგორც ოჯახში ვიზიტებს, ასევე, მხარდაჭერის სხვა ფორმებსაც (მაგ.: სატელეფონო კომუნიკაცია, ონლაინ შეხვედრა), პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი ფოკუსირებულია მინდობით აღმზრდელს/მის ოჯახს შესძინოს მეტი კომპეტენტურობა და აგრძნობინოს თავი უსაფრთხოდ და თავდაჯერებულად ბავშვზე ზრუნვის პროცესში.

პროფესიული მხარდაჭერის ძირითადი სფეროები/მიმართულებები:

- მინდობით აღმზრდელი ოჯახის კონსულტირება ბავშვის პირველადი მიღებისას;
- მინდობით აღმზრდელის საჭიროებების განსაზღვრა ბავშვზე ზრუნვასთან დაკავშირებით;
- მინდობით აღმზრდელისთვის დახმარების გაწევა (მაგ.: ბავშვის საჭიროებების განსაზღვრაში პროფესიული მხარდაჭერა) ბავშვის ინდივიდუალური განვითარების გეგმის (იგგ) შემუშავებისა და შემდგომ განხორციელების პროცესში.
- მინდობით აღმზრდელ ოჯახის წევრებსა და მინდობით აღზრდაში მყოფ ბავშვს/ბავშვებს შორის ურთიერთობების და პოზიტიური კომუნიკაციის და ინტერაქციის ხელშეწყობა;
- მინდობით აღმზრდელის კონსულტირება, თუ როგორ დაამყაროს პოზიტიური კომუნიკაცია ბავშვის ბიოლოგიურ ოჯახთან და თავის მხრივ, როგორ შეუწყოს ხელი ბავშვსა და მის ბიოლოგიურ ოჯახს შორის ურთიერთობას (როცა აღნიშნული არ ეწინააღმდეგება ბავშვის საუკეთესო ინტერესებს);
- მინდობით აღმზრდელი ოჯახის ხელშეწყობა ბავშვის საჭიროებების დაკმაყოფილების, ფიზიკურად და ემოციურად უსაფრთხო, მზრუნველობითი გარემოს შექმნის, ქცევის მართვის, განვითარებისა და სწავლის, სოციალური ურთიერთობების ხელშეწყობის, ბავშვის ინტერესების, მათ შორის პროფესიული ინტერესების, იდენტიფიცირების კუთხით;

- მინდობით აღმზრდელის ხელშეწყობა, თუ როგორ უზრუნველყოს ბავშვის ეფექტიანი ჩართვა მისთვის განსაზღვრულ სხვადასხვა ტიპის მომსახურებაში (თერაპიული, ფორმალური და არაფორმალური განათლების);
- მინდობით აღმზრდელისთვის იმ ინსტრუმენტების და რესურსის შეთავაზება, რომლებიც ბავშვზე ზრუნვის ხარისხიანად და ეფექტიანად განხორციელებისთვისაა საჭირო (მაგ.: განვითარების ეტაპების ამსახველი კითხვარი, სხვადასხვა მეთოდოლოგიური მასალა, ტრენინგები/ვებინარები და სხვ.);
- მინდობით აღმზრდელის ხელშეწყობა საკუთარი პროფესიული განვითარების და გაძლიერების საჭიროებების იდენტიფიცირებაში და განვითარების გეგმისა და განვითარების უზრუნველყოფი ღონისძიებების შეთავაზება;
- მინდობით აღმზრდელის ხელშეწყობა ბავშვის დამოუკიდებელი ცხოვრებისთვის და მომსახურებიდან გასვლისთვის მომზადების პროცესში (როდესაც მომსახურების დატოვება ხდება მინდობით აღმზრდელის ასაკის მიზეზით). ჩართული მხარეებისთვის მომსახურებიდან ბავშვის ტრანზიციის გეგმის შემუშავებაში მხარდაჭერის გაწევა.

პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტები

მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის წამყვან ფორმას წარმოადგენს ოჯახში ვიზიტები, რომელსაც ახორციელებს მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ განსაზღვრული პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი. თითოეულ მინდობით აღმზრდელს ჰყავს თავისი პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი. - მხარდაჭერი მომსახურების მაღალი ხარისხის შესანარჩუნებლად, მიზანშეწონილია, რომ პროფესიული მხარდაჭერის ერთ სპეციალისტზე განაწილებული მინდობით აღმზრდელი ოჯახების საერთო რაოდენობა არ აღემატებოდეს 20-25-ს. მხარდაჭერ სპეციალისტზე მინდობით აღმზრდელი ოჯახების განაწილებისას, ასევე გასათვალისწინებელია მინდობით აღზრდაში განთავსებული ბავშვების რაოდენობაც.

მინდობით აღზრდის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი მინდობით აღზრდის ოჯახში ვიზიტებს ახორციელებს სოციალური მუშაკთან და მინდობით აღმზრდელთან წინასწარ შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით. გეგმიური ვიზიტის გარდა, სპეციალისტმა ოჯახში შეიძლება განახორციელოს საჭიროებით განპირობებული ვიზიტი, მათ შორის, მინდობით აღმზრდელის ან შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკის მიმართვის საფუძველზე. მინდობით აღზრდის ოჯახში პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტის საშუალო ხანგრძლივობა შეიძლება ვარიირებდეს 60-90 წთ-ს შორის. თუმცა, ვიზიტის სპეციფიკის, მინდობით აღზრდის ტიპის, მინდობით აღმზრდელ ოჯახში განთავსებული ბავშვების რაოდენობის და მინდობით აღზრდაში არსებული საჭიროებების გათვალისწინებით, ვიზიტის ხანგრძლივობა შეიძლება იყოს განსაზღვრულ საშუალოზე მეტი ან ნაკლები.

ყოველი პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტი დოკუმენტირდება შესაბამის ფორმაში¹⁴. ვიზიტის ანგარიში ხელმისაწვდომია მინდობით აღმზრდელისა და შემთხვევის მმართველი სოციალურ მუშაკისთვის. ყოველი ვიზიტი ხელმოწერით დასტურდება მინდობით აღმზრდელის მიერ შესაბამის ფორმაში. ფორმაში მითითებულია მინდობით აღმზრდელის სახელი და გვარი, ვიზიტის ადგილი, ვიზიტის დღე, თარიღი, დრო, ხანგრძლივობა და პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტის სახელი და გვარი.

გეგმიური პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტები ხორციელდება გარკვეული რეგულარობით წინასწარ განსაზღვრული სქემის მიხედვით; თუმცა, კონკრეტული მინდობით აღზრდის საჭიროებების და გამოწვევების გათვალისწინებით, ვიზიტების წინასწარ განსაზღვრულმა სქემამ შესაძლოა განიცადოს გარკვეული ცვლილებები და გეგმიური ვიზიტები განსხვავებული სიხშირით განხორციელდეს მინდობით აღმზრდელთან წინასწარი შეთანხმების საფუძველზე. ამასთანავე, პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტები უნდა ითვალისწინებდეს კონკრეტულ მინდობით აღზრდასთან დაკავშირებულ კრიტიკულ პერიოდებს და განხორციელდეს იმ შემთხვევაშიც, თუ წინასწარ განსაზღვრული სქემის და პროფესიული მხარდაჭერის გეგმის მიხედვით არ არის განსაზღვრული. მაგალითად, ასეთ კრიტიკულ პერიოდს შეიძლება წარმოადგენდეს ახალი სასწავლო წლის დაწყება და დასრულება, სამედიცინო დაწესებულებიდან ბავშვის ოჯახში დაბრუნება და სხვ., რა შემთხვევებშიც, მინდობით აღმზრდელს შესაძლოა ესაჭიროებოდეს განსაკუთრებული პროფესიული მხარდაჭერა.

მიმწოდებელი ორგანიზაციის მიერ განხორციელებული პროფესიული მხარდაჭერის გეგმიური ვიზიტები სქემა

N	პროფესიული მხარდაჭერის პერიოდი	ვიზიტის სიხშირე
1	მინდობით აღმზრდელთან ყოველი ახალი ბავშვის განთავსების პირველი სამი თვე	ყოველკვირეული <i>გადაუდებელი ან/და სპეციალიზებული მინდობით აღზრდის შემთხვევაში, პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტი შესაძლოა ხორციელდებოდეს მეტი, კვირაში ორი ვიზიტი, სიხშირით.</i>
2	ბავშვის განთავსების მესამედან-მეექვსე თვის ჩათვლით	ორ კვირაში ერთხელ (სპეციალიზებული ტიპის ზრუნვის შემთხვევაში, შესაძლოა პირველი 6 თვის მანძილზე ვიზიტები ყოველკვირეულად ხორციელდებოდეს).
3	ბავშვის განთავსების მეექვსე თვიდან თორმეტი თვის ჩათვლით	თვეში ერთხელ (სპეციალიზებული ტიპის ზრუნვის შემთხვევაში, შესაძლოა ვიზიტები ხორციელდებოდეს მეტი სიხშირით).
4	ბავშვის განთავსებიდან 12 თვის შემდეგ	თუ აღნიშნული პერიოდისთვის მინდობით აღზრდაში არ რჩება გადაუჭრელი საჭიროებები, მაშინ გეგმიური

¹⁴ შემუშავდება შემდეგ ეტაპზე

	<p>პროფესიული მხარდაჭერა/ვიზიტები სრულდება და მხოლოდ მიმართვის შემთხვევაში, საჭიროებით განპირობებული მხარდაჭერა ხორციელდება. რეგულარული ვიზიტების დასრულება შეიძლება მოხდეს პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტის, შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკის და მინდობით აღმზრდელის ერთობლივი გადაწყვეტილებით. რეგულარული პროფესიული მხარდაჭერის დასრულების შემდეგ, მიმწოდებელი ორგანიზაცია ინარჩუნებს პერიოდულ სატელეფონო კომუნიკაციას მინდობით აღმზრდელთან. შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკი თავის მხრივ აგრძელებს მინდობით აღმზრდელთან მიმართებით თავის საქმიანობას. ამასთანავე, მინდობით აღმზრდელს 3 თვეში ერთხელ შესაძლებლობა აქვს მონაწილეობა მიიღოს მიმწოდებლის მიერ ორგანიზებულ მხარდაჭერის ჯგუფში. თუ, მინდობით აღზრდაში გაჩნდება ახალი საჭიროებები, რომლებიც მოითხოვს რეგულარული ვიზიტების განახლებას, მიმწოდებელი ორგანიზაცია ჩართულ მხარეებთან შეთანხმებით შეიმუშავებს პროფესიული მხარდაჭერის ახალ გეგმა-განრიგს.</p>
--	---

პროფესიული მხარდაჭერის გაწევა ბავშვის განთავსებამდე

მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოს მიერ განსაზღვრული პასუხისმგებლობის ფარგლებში, მის კოორდინაციის ქვეშ მყოფი მინდობით აღზრდის პროფესიულ მხარდაჭერას იწვევს ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკის შეტყობინების საფუძველად მინდობით აღმზრდელ ოჯახში ბავშვის განთავსების თაობაზე.

ბავშვის განთავსების პროცესში, მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელი (პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი) აქტიურად თანამშრომლობს ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკთან ინფორმაციის მიმოცვლის და მინდობით აღმზრდელის კონსულტირება-მომზადების მიზნით.

მას შემდეგ, რაც ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკის მიერ შეირჩევა მინდობით აღმზრდელი (თავსებადობის შეფასების შემდეგ), მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მიმღები მინდობით აღმზრდელი ოჯახის მომზადებას/კონსულტირებას

კონკრეტული ბავშვის სათანადოდ დასახვედრად. აღნიშნული მიზნით, სოციალური მუშაკი ზრუნვის სააგენტოსთან შეთანხმებული სპეციალური ფორმის საშუალებით¹⁵, მიმწოდებელ ორგანიზაციას აწვდის ბავშვის შესახებ საკვანძო ინფორმაციას (ბავშვის, დედმამიშვილების შემთხვევაში ბავშვების, ასაკი, სქესი; გარემოება/გარემოებები, რის გამოც ხდება ბავშვის/ბავშვების მინდობით აღზრდაში გადაყვანა, ჯანმრთელობის მდგომარეობა, ცხოვრებისეული გამოცდილება, რამაც ზეგავლენა მოახდინა ბავშვზე, დამატებითი საჭიროებები (მაგ.: დამხმარე საშუალებების გამოყენება, ქცევითი პრობლემების არსებობა და სხვ.), ბავშვის/ბავშვების ფსიქოლოგიური მდგომარეობა გადაყვანისას და სხვა საყურადღებო/გასათვალისწინებელი ინფორმაცია). მიღებული ინფორმაციის გათვალისწინებით, პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი უზრუნველყოფს მინდობით აღზრდელის კონსულტირებას კონკრეტული ბავშვის/ბავშვების სათანადოდ დასახვედრად. განთავსების წინარე კონსულტაციები შესაძლოა ვერ მოესწროს ბავშვის გადაუდებელ მინდობით აღზრდაში გადაყვანისას, თუმცა, ხორციელდება ბავშვის მინდობით აღზრდელ ოჯახში განთავსებიდან უახლოესი 24 საათის განმავლობაში (სამუშაო დღეებში) და პირველივე სამუშაო დღეს, მინდობით აღზრდაში ბავშვის არასამუშაო დღეს განთავსებისას. იმ შემთხვევაში, თუ ბავშვის გადაუდებელ მინდობით აღზრდაში განთავსებისას მინდობით აღზრდელს ესაჭიროება მყისიერი/გადაუდებელი პროფესიული მხარდაჭერა, რის საჭიროებაც განისაზღვრება ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკის მიერ. აღნიშნული მხარდაჭერა მინდობით აღზრდელს გამონაკლისის სახით შესაძლოა გაეწიოს არასამუშაო დღესაც.

მიმწოდებელი ორგანიზაციის პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი მინდობით აღზრდელის ოჯახში ახორციელებს ვიზიტს/ვიზიტებს, რომლის ფარგლებშიც ათანხმებს ბავშვის დახვედრის, მასთან პირველადი კომუნიკაციის, ფიზიკური გარემოს მოწყობის საკითხებს და ეხმარება მინდობით აღზრდელს მზაობისა და პოზიტიური განწყობის შექმნაში. საჭიროების შემთხვევაში, მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს, რომ მინდობით აღზრდელმა მიიღოს შესაბამისი სფეროს სპეციალისტის პირველადი კონსულტაცია (მაგ.: ფსიქოლოგი, ოკუპაციური თერაპევტი, პედიატრი).

პროფესიული მხარდაჭერის გაწევა ბავშვის განთავსების შემდეგ

ზრუნვის სააგენტოს მიერ ბავშვის ოჯახში განთავსების შემდეგ, მიმწოდებელი ორგანიზაციის წარმომადგენელი არაუგვიანეს 2 კალენდარული დღისა, ახორციელებს სატელეფონო კომუნიკაციას მინდობით აღზრდელთან მისთვის მხარდაჭერის შეთავაზებისა და საჭირო პირველადი კონსულტაციის გაწევის მიზნით.

პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი მინდობით აღზრდაში ბავშვის განთავსების შემდგომ პირველ მხარდამჭერ ვიზიტს სტანდარტულად ახორციელებს ბავშვის

¹⁵ შემუშავდება პროექტის შემდეგ ეტაპზე

განთავსებიდან ერთი კვირის თავზე. თუმცა, საჭიროების შემთხვევაში, პროფესიული მხარდაჭერის ვიზიტი შესაძლოა განხორციელდეს განსაზღვრულზე უფრო ადრე პერიოდშიც მინდობით აღმზრდელის ან შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკის მომართვის საფუძველზე. ბავშვის განთავსების შემდგომი პირველი ვიზიტი სასურველია განხორციელდეს ზრუნვის სააგენტოს სოციალური მუშაკთან ერთობლივად. სპეციფიური მომსახურების მიღების საჭიროების იდენტიფიცირების შემთხვევაში (მაგ.: ფსიქოთერაპიის, ფსიქოკოსულტაციის, ოკუპაციური თერაპიის), მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოს სოციალურ მუშაკთან შეთანხმებით, იწყებს ოჯახისთვის მოცემული მომსახურების მიწოდებაზე ზრუნვას (ორგანიზაციული რესურსის საფუძველზე ან მომსახურების მიმწოდებელი სხვა რელევანტური ორგანიზაციის შეთავაზებით). ბავშვის განთავსების საწყის ეტაპზე, ოჯახში ვიზიტის დროს პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი ორიენტირებულია ბავშვისა და მინდობით აღმზრდელი ოჯახის განწყობის და დამოკიდებულების გარკვევაზე და ერთმანეთთან ადაპტაციის პროცესის ხელშეწყობაზე. ოჯახში ვიზიტების დროს გამოვლენილი საჭიროებების შესწავლის და შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკისგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველად, მიმწოდებელი ორგანიზაცია შედეგად, სპეციალისტი განსაზღვრავს, თუ რამდენად და რა მიმართულებით იქნება საჭირო განთავსების შემდეგ ოჯახისთვის დამატებითი მხარდაჭერის მიწოდება. ბავშვის განთავსებიდან მაქსიმუმ 30 დღის ვადაში, ხოლო გადაუდებელი მინდობით აღზრდის შემთხვევაში, მაქსიმუმ ორი კვირის ვადაში, მხარდაჭერი სპეციალისტი მინდობით აღმზრდელის აქტიური ჩართულობით და შემთხვევის მმართველ სოციალურ მუშაკთან მჭიდრო თანამშრომლობით, შეიმუშავებს მინდობით აღმზრდელის მხარდაჭერის გეგმას. მხარდაჭერის გეგმა ითვალისწინებს იმ ზომებსა და ღონისძიებებს, რომლებიც აღმზრდელს დაეხმარება ბავშვისთვის შემუშავებული იგგ-ის ეფექტურად განხორციელებაში. მხარდაჭერის გეგმის დოკუმენტს¹⁶ ხელს აწერს როგორც პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი, ასევე, მინდობით აღმზრდელი. მხარდაჭერის გეგმა ხელმისაწვდომია შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკისთვის. აღნიშნული გეგმის გადასინჯვა სტანდარტულად ხდება მინდობით აღზრდაში ბავშვის განთავსებიდან 6 თვის თავზე (გარდა გადაუდებელი მინდობით აღზრდისა), თუმცა, გეგმა წარმოადგენს მოქნილ დოკუმენტს, რომელშიც ცვლილებების შეტანა შესაძლებელია 6 თვის გასვლამდეც, მინდობით აღზრდაში აღმოცენებული გამოწვევებისა თუ არსებული პროგრესის გათვალისწინებით.

მინდობით აღზრდაში რეგულარული ვიზიტების დროს პროფესიული მხარდაჭერის სპეციალისტი ხელმძღვანელობს შესაბამისი ფორმა-კითხვარით.¹⁷

ოჯახში ვიზიტი ითვალისწინებს:

¹⁶ შემუშავებულია

¹⁷ შემუშავდება შემდეგ ეტაპზე

- ბავშვის და ოჯახის ცხოვრების მნიშვნელოვან ასპექტზე (ჯანმრთელობა, განვითარება, განათლება, თავისუფალი დრო, ზოგადი უსაფრთხოება, ბიოლოგიურ ოჯახთან ურთიერთობა, ოჯახის წევრებს შორის კომუნიკაცია და სხვ.) ინფორმაციის მიღებას;
- წინა ვიზიტის დროს წამოჭრილი/გამოკვეთილი მნიშვნელოვანი საკითხების და გაცემული რეკომენდაციის განხილვას და გადახედვას;
- მინდობით აღზრდაში მომხდარი ცვლილებების (როგორც ნეგატიური, ასევე, პოზიტიური) განხილვას;
- მინდობით აღზრდელის გამლიერების სფეროების/მიმართულებების განხილვას;
- სამომავლო მხარდაჭერის მიზნების დასახვას.

ვიზიტის დროს, მხარდამჭერი სპეციალისტი ინფორმაციას მოიპოვებს, როგორც მინდობით აღზრდელისგან, ასევე ბავშვისგან (შეძლებისდაგვარად) მასზე გაწეული ზრუნვის საკითხებზე და აძლევს ბავშვს საკუთარი თავის გამოხატვის შესაძლებლობას შესაფერისი მეთოდების და მასალების გამოყენებით (მაგ.: საუბარი, თამაში, ხატვა, და სხვ.). ბავშვთან ინტერვიუ და ურთიერთობა ხორციელდება აღნიშნული მიზნით შემუშავებული და ზრუნვის სააგენტოს მიერ დამტკიცებული პროტოკოლის¹⁸ საფუძველზე.

ანგარიშგება

მიმწოდებელი ორგანიზაცია ყოველთვიურად შეთანხმებული ფორმის მიხედვით წარუდგენს ზრუნვის სააგენტოს ანგარიშს განხორციელებული სამუშაოს შესახებ, რომელიც მოიცავს:

- ნარატიულ ნაწილს შესრულებული სამუშაოების მოკლე აღწერით
- ინფორმაციას ოჯახებში განხორციელებული ვიზიტების შესახებ - ოჯახებში განხორციელებული ვიზიტების საერთო რაოდენობა, მინდობით აღზრდის ტიპების მითითებით. ერთ ოჯახში განხორციელებული ვიზიტების რაოდენობა, მინდობით აღზრდის ტიპის, პროფესიული მხარდაჭერის გაწევის პერიოდის და ვიზიტის განმახორციელებელი სპეციალისტის ვინაობის დაზუსტებით.
- განხორციელებული ვიზიტების მტკიცებულებებს - ვიზიტის უწყისი, რომელიც ასახავს: ვიზიტის ადგილს/მისამართს, თარიღს, დროს, ხანგრძლივობას, მომსახურების მიმღების/მინდობით აღზრდელის ვინაობას (სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი, საცხოვრებელი მისამართი, პირადი ნომერი), მის საკონტაქტო ინფორმაციას, მინდობით აღზრდის ტიპს, კონკრეტულ მინდობით აღზრდაში მყოფი ბავშვების რაოდენობას და ხელმოწერას, რომლითაც მინდობით აღზრდელი ადასტურებს მომსახურების მიღებას.
- იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიშგების პერიოდში (ანგარიშგების თვეში) მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ ჩაატარა მხარდაჭერის ჯგუფის შეხვედრა, ზრუნვის სააგენტოს ასევე წარედგინება ინფორმაცია ჩატარებული შეხვედრის თაობაზე: ჩატარების თარიღი, მონაწილეთა რაოდენობა და ვინაობა, დასწრების უწყისი.

¹⁸ შემუშავდება შემდეგ ეტაპზე

7. მინდობით აღმზრდელების უწყვეტი განვითარების ტრენინგები (პილოტირება არ მოიცავს ამ კომპონენტს)

ტრენინგები წარმოადგენს, როგორც მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირების უფლების მოპოვება-მინიჭების, ასევე, რეგისტრირებული მინდობით აღმზრდელების კომპეტენციების უწყვეტი განვითარების ინსტრუმენტს. უწყვეტი პროფესიული განვითარების და ტრენინგების გავლის მზაობა, ერთ-ერთი იმ საკითხთაგანაა, რომელიც მინდობით აღმზრდით დაინტერესებული პირების მიერ დასტურდება რეგისტრაციამდე პერიოდში, შესაბამისად, ყველა მინდობით აღმზრდელი წინასწარ ინფორმირებულია, რომ მომსახურების გაწევისას მას მოუწევს ზრუნვის სააგენტოს მიერ განსაზღვრული სხვადასხვა თემატური ტრენინგის გავლა.

რეგისტრაციის შემდგომ ტრენინგებს უზრუნველყოფს მიმწოდებელი ორგანიზაცია მის სამიზნე ტერიტორიულ ერთეულში/ერთეულებში. აღნიშნული ტრენინგები ხელმისაწვდომია ყველა მინდობით აღმზრდელისთვის (ახლად რეგისტრირებულებისთვის და უკვე არსებულთათვის). რეგისტრაციის შემდგომი ტრენინგები მთელ წელზეა განაწილებული და მთლიანობაში მოიცავს 18 საათს. აქედან, 12 საათი შეიძლება იყოს პირისპირ, ხოლო 6 საათი ონლაინ ფორმატში. საათების განაწილება ტრენინგებზე ხდება ტრენინგის თემატიკის გათვალისწინებით. ამასთანავე, მიმწოდებელი ორგანიზაცია თავად განსაზღვრავს, თუ აღნიშნული 18 საათიდან რამდენი საათი დაეთმობა წინასწარ განსაზღვრულ სავალდებულო თემებს და რამდენი საჭიროებით განსაზღვრულ თემებს.

თემატიკის სპეციფიკის გათვალისწინებით, რეგისტრაციის შემდგომი ტრენინგი შეიძლება მიწოდებული იყოს როგორც პირისპირ, ასევე, ონლაინ ფორმატში. თუ მიმწოდებელი ორგანიზაცია ოპერირებს ერთზე მეტ ტერიტორიულ ერთეულში, მას შეუძლია გააერთიანოს მონაწილეები სხვადასხვა ერთეულიდან, განსაკუთრებით იმ შემთხვევაში, როდესაც ერთ ტერიტორიულ ერთეულში ვერ გროვდება ტრენინგის ჩატარებისთვის აუცილებელი მინიმალური რაოდენობის (3-4) მონაწილე. მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს სხვადასხვა ტერიტორიული ერთეულიდან მონაწილეების დასწრებისთვის საჭირო ღონისძიებებს/ზომებს (მაგ.: ტრანსპორტირება, საცხოვრებელში განთავსება), როდესაც ტრენინგი პირისპირ ფორმატში ტარდება. ონლაინ ფორმატის შემთხვევაში, მიმწოდებელი ორგანიზაცია უზრუნველყოფს მის ტერიტორიულ ერთეულში ყველა მონაწილის ეფექტურ ჩართვას ტრენინგში (ტექნიკური მოწყობილობის, საკომუნიკაციო პლატფორმის გამოყენებაზე წინასწარი ინსტრუქტაჟი, უწყვეტ ინტერნეტზე წვდომა და სხვ.).

მიმწოდებელი ორგანიზაცია ზრუნვის სააგენტოს აწვდის დაგეგმილი ტრენინგების შესახებ ინფორმაციას (თემატიკა, საათობრივი დატვირთვა, ტერიტორიული ერთეული, რომელშიც ტრენინგი იგეგმება, მონაწილეთა რაოდენობა, ტრენინგის ფორმატი). ამრიგად, ზრუნვის სააგენტო ფლობს მონაცემებს/ერთიან სურათს, როგორც დაგეგმილი ტრენინგების, ასევე, საჭიროებების/გამოწვევების შესახებ ცალკეული ტერიტორიული ერთეულის მიხედვით (საჭიროებით განპირობებული ტრენინგის შემთხვევაში). დაგეგმილი ტრენინგების შესახებ გაერთიანებული ინფორმაცია უზრუნველყოფს, რომ როდესაც რომელიმე მინდობით აღმზრდელი ობიექტური მიზეზების გამო ვერ ერთვება მის ტერიტორიულ ერთეულზე

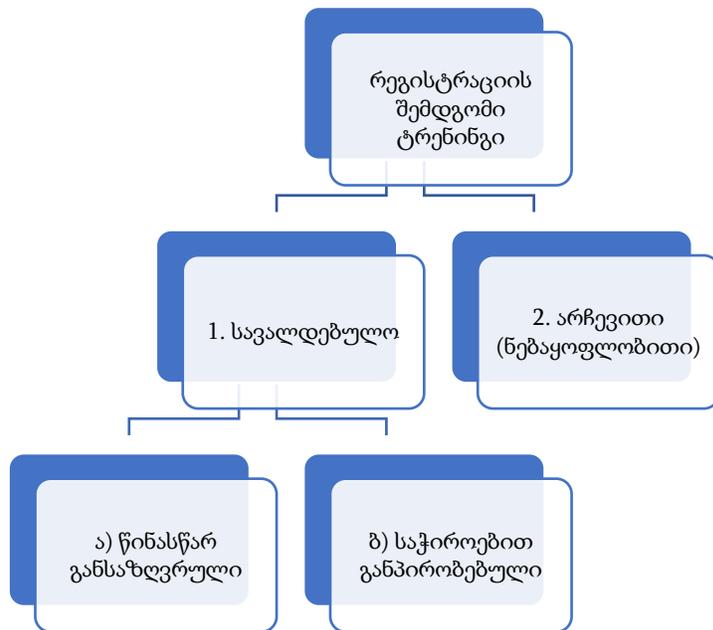
პასუხისმგებელი მიმწოდებლის მიერ ორგანიზებულ ტრენინგში ან ცალკეულ ტერიტორიულ ერთეულში ვერ გროვდება ტრენინგის ჩატარებისთვის აუცილებელი მონაწილეთა მინიმალური რაოდენობა, მინდობით აღმზრდელი დაესწროს სხვა მიმწოდებლის მიერ ორგანიზებულ ტრენინგს (ამის შესაძლებლობა განსაკუთრებით ონლაინ ტრენინგის შემთხვევაში იქნება).

დაგეგმილი ტრენინგების შესახებ წინასწარი ინფორმაციის გარდა, ზრუნვის სააგენტოს მიეწოდება ინფორმაცია ჩატარებული ტრენინგების შესახებ, მათ შორის, მინდობით აღმზრდელების სახელობითი სია, რომლებმაც გაიარეს კონკრეტული თემატური ტრენინგი.

ასეთივე ბაზას აწარმოებს თავად მიმწოდებელი ორგანიზაციაც, გავლილი ტრენინგების შესახებ ინფორმაცია ასევე აისახება მინდობით აღმზრდელების პორტფოლიოებში.

რეგისტრაციის შემდგომი ტრენინგების ტიპები

რეგისტრირების შემდგომი ტრენინგები მოიცავს ორ კატეგორიას: 1. სავალდებულო (ა-წინასწარ განსაზღვრული და ბ) საჭიროებით განპირობებული) და 2. არჩევითი (ნებაყოფლობითი).

სავალდებულო ტრენინგები:

ა) წინასწარ განსაზღვრული ტრენინგი მოიცავს იმ თემატიკას, რომლებშიც აუცილებელია კომპეტენციების ფლობა მინდობით აღმზრდელისთვის, თუმცა, მინდობით აღმზრდელად რეგისტრირებისთვის არ არის სავალდებულო და არ შედის მომზადების ტრენინგში ან შედის, შემჭიდროვებული სახით. სავალდებულო, წინასწარ განსაზღვრული ტრენინგები უტარდებათ როგორც იმ მინდობით აღმზრდელებს, რომლებთანაც უკვე განთავსდა ბავშვი,

ასევე, მათ, ვისთანაც ტრენინგის ჩატარების პერიოდისთვის, ბავშვი ჯერ არ არის განთავსებული. აღნიშნული, ერთი მხრივ, უზრუნველყოფს, რომ ყველა რეგისტრირებული მინდობით აღმზრდელი მსგავსად იყოს მომზადებული/ფლობედს ერთნაირ კომპეტენციას და მეორე მხრივ, ანარჩუნებინებს მომსახურებასთან იდენტობას და „ფორმაში ამყოფებს“ იმ აღმზრდელსაც, რომლებთანაც ბავშვი ჯერ არ არის განთავსებული. რეგისტრაციის შემდგომი წინასწარ განსაზღვრული ტრენინგები დიფერენცირებულია მინდობით აღზრდის ცალკეული ფორმის მიხედვით და უტარდება შესაბამის სამიზნე ჯგუფს. სავალდებულო ტრენინგების თემატიკა: ¹⁹ სექსუალური ძალადობის მსხვერპლ ბავშვზე ზრუნვა, კონკრეტული მდგომარეობები (მაგ.: ყურადღების დეფიციტი და ჰიპერაქტიურობის სინდრომი, აუტიზმი, სწავლის სპეციფიკური დარღვევა), კრიზისული სიტუაციის მართვა, სუიციდის პრევენცია, გარდატეხის პერიოდის კრიზისი და კონფლიქტების მოგვარება/მართვა, მავნე ნივთიერებების მოხმარებასთან დაკავშირებული რისკები.

ბ) საჭიროებით განპირობებული ტრენინგის თემატიკა არ არის წინასწარ განსაზღვრული და მომსახურების პროცესშია იდენტიფიცირებული პროფესიული მხარდაჭერის მიმწოდებელი ორგანიზაციის, შემთხვევის მმართველი სოციალური მუშაკის, მონიტორინგის სამსახურის ან/და თავად მინდობით აღმზრდელის მიერ გამოვლენილი საჭიროებების გათვალისწინებით. მნიშვნელოვანია, რომ ყველა არხით გამოვლენილი საჭიროება ხელმისაწვდომი იყოს მიმწოდებელი ორგანიზაციისთვის.

მომსახურების პროცესში გამოვლენილ საჭიროებებზე საპასუხოდ მომზადებული ტრენინგები ტარდება მინდობით აღმზრდელის იმ ჯგუფებისთვის, რომელთაც მსგავსი მიმართულებით გაძლიერების აუცილებლობა გამოუვლინდათ წლის მანძილზე. ამასთანავე, საჭიროებით განპირობებული ტრენინგი შეიძლება დაიგეგმოს, როდესაც მინდობით აღზრდის მომსახურების სისტემაში ხორციელდება ისეთი ტიპის ცვლილება, რომელმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს მომსახურების გაწევაზე და რომლისთვისაც ყველა მინდობით აღმზრდელი უნდა იყოს სათანადოდ მომზადებული. ასეთ შემთხვევაში, ტრენინგების ინიციატორი შესაძლოა იყოს თავად ზრუნვის სააგენტო.

არჩევითი/ნებაყოფლობითი ტრენინგები:

¹⁹არ იგულისხმება, რომ აღნიშნული თემატიკა აუცილებლად ერთ წელიწადში უნდა დაიფაროს

აღნიშნული ტიპის ტრენინგების გავლა ნებაყოფლობითია მინდობით აღმზრდელებისთვის და შესაძლოა შეთავაზებული იყოს, როგორც მიმწოდებელი, ასევე, სხვა ორგანიზაციების მიერ. არჩევითი/ნებაყოფლობითი ტრენინგები არ ფინანსდება პროგრამიდან, შესაბამისად, მწვინელოვანია, რომ მიმწოდებელმა ორგანიზაციამ - უზრუნველყოს მინდობით აღმზრდელების ინფორმირება ხელმისაწვდომ ტრენინგებზე და ხელი შეუწყოს მათში ჩართვას. მომსახურების გაწევის პროცესში როგორც სავალდებულო, ასევე, ნებაყოფლობითი თემატური ტრენინგების გავლა, ემსახურება მინდობით აღმზრდელების პროფესიულ გაძლიერებას და აისახება მათ პორტფოლიოში. არჩევითი/ნებაყოფლობითი ტრენინგები შესაძლოა შეთავაზებული იყოს ონლაინ ფორმატისა და ვებინარების სახითაც. არჩევითი ტრენინგებისთვის მინდობით აღმზრდელებისთვის საინტერესო თემების მაგალითები შეიძლება იყოს: სტრესის მართვა, პროფესიული გადაწყვეტილებების მიღება, მინდობით აღმზრდელების გამკლავება ბრალდებებთან და სხვ. **ანგარიშგება:**

ტრენინგის ჩატარების შემდეგ, მიმწოდებელი ორგანიზაცია სპეციალური ფორმის მიხედვით ზრუნვის სააგენტოს წარუდგენს დეტალურ ინფორმაციას ჩატარებული ტრენინგის შესახებ, რომელიც მოიცავს:

- მოკლე ნარატიულ ნაწილს, რომელიც აღწერს - ტრენინგის თემატიკას, სულ რამდენმა მინდობით აღმზრდელმა გაიარა ტრენინგი, ტრენინგის ცატარების პერიოდი და ადგილი, ვის მიერ ჩატარდა ტრენინგი (მაგ. ორგანიზაციის დასახელება ან ცალკეული ტრენერი, რომელმაც ჩატარა ტრენინგი);
- ტრენინგის ჩატარების განრიგი დეტალურ ინფორმაცია ტრენინგში მონაწილე მინდობით აღმზრდელების შესახებ - სახელობითი სია (სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი, საცხოვრებელი მისამართი, პირადი ნომერი),
- ტრენინგზე დასწრების უწყისი

ზრუნვის სააგენტოსთვის ტრენინგის შესახებ ანგარიშის წარდგენა ხდება იმ თვის ანგარიშთან ერთად, რომელ თვეშიც მოხდა ტრენინგის ჩატარება.

7.პილოტისათვის ერთეულის ღირებულება

კომპონენტი 1. პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა მოზიდვა-სერტიფიცირების ღირებულება

ერთი რეგისტრირებული რეგულარული მინდობით აღმზრდელის ღირებულება	1,025 ლ
ერთი რეგისტრირებული სპეციალიზირებული მინდობით აღმზრდელის ღირებულება	1,305 ლ
პოტენციურ მინდობით აღმზრდელთა ტრენინგი ხდება სრულად პირისპირ, თუმცა მონაწილეების ტრანსპორტირება ტრენინგის ადგილას ხდება ყოველდღიურად სასტუმროში დარჩენის გარეშე	

კომპონენტი 2 - მხარდაჭერის ვიზიტის ღირებულება

	ღირებულება
ერთ ოჯახში ერთი მხარდაჭერის ვიზიტის ღირებულება	38 ლარი